

Харчова прадукцыя з генетычна мадыфікаваных кампанентаў залічваецца да катэгорыі «новай ежы». Сярод вучоных свету існуюць як прыхільнікі, так і праціўнікі трансгенных прадуктаў.

Жылы пасёлак трактарнага завода ў Мінску быў пабудаваны з знарок для рабочых гэтага прадпрыемства. Што чакае гэтае паселішча 1950-х гадоў пабудовы? Магчымы два варыянты развіцця падзей...

Мастакі, па сутнасці, дзеліцца на дзве катэгорыі: на тых, хто ўмее маляваць і на ўсіх астатніх. «Усе астатнія» мастакі не могуць намаляваць абраз для царквы. А вось менавіта Барысеў скарылася гэтая лінія...

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ВІЗИТ ПРЭЗІДЭНТА Ў КІТАЙ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка накіраваўся з афіцыйным візітам у Кітайскую Народную Рэспубліку, паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Праграмай візіту запланаваны сустрэчы Прэзідэнта Беларусі са Старшынёй КНР Сі Цзіньпінам, прэм'ерам Дзяржаўнага савета Лі Кэцянем і старшынёй Усекітайскага камітэта Народнага палітычнага кансультатыўнага савета Юй Чжэнсянем.

У ходзе візіту плануецца падпісанне сумеснай дэкларацыі і больш як 20 двухбаковых пагадненняў, пратаколаў і кантрактаў.

НАРОШЧВАЦЬ АДНОСІНЫ ПА ЎСІХ НАПРАМКАХ

Беларусь і Кітай поўня рашучасці нарошчваць адносіны па ўсіх напрамках. Аб гэтым заявіў учора Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ў інтэр'ю інфармацыйнаму агенцтву «Сінхуа», дадзенаму напярэдадні афіцыйнага візіту ў КНР, паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

«Мы перайшлі ў галіну стратэгічнага партнёрства, стратэгічнага супрацоўніцтва паміж Кітайскай Народнай Рэспублікай і Рэспублікай Беларусь, — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — І хачу сказаць галоўнае. Мы поўня рашучасці — яно так і будзе — нарошчваць гэтыя адносіны, пашыраць аб'ём гэтых адносін: ад гандлю да гуманітарнага супрацоўніцтва».

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што гэта асноўная мэта яго візіту ў КНР. «Ну і потым, настаў час нам з Сі Цзіньпінам абмеркаваць тэма праблемы, якія могуць узнікнуць у сувязі з тым, што адбываецца ў свеце. Нам трэба падумаць аб далейшай стратэгіі нашага супрацоўніцтва, вырашыць шэраг тактычных праблем, якія, безумоўна, будуць уплываць на стратэгію адносін паміж Беларуссю і Кітайскай Народнай Рэспублікай», — сказаў Прэзідэнт Беларусі.

Сёлета «Бразгун» зноў сабраў у лесе каля крыніцы дзясяткі паломнікаў — старых і маладых, дзяцей. Сярод тых, хто тройчы праходзіў пад старажытным абразом, быў і малады тата з немаўляткам у вазку Дзмітрый Мужчынін (на фотаздымку). Пабыць на «Бразгуне» для яго важна, найперш, каб набрацца здароўя, умацавацца ў веры, сустрэцца з землякамі, якія ніколі не прамяноўць гэты фэст-кірмаш.

ПРАЙСЦІ ПРАЗ «БРАЗГУН»

«БАЗАР» СКОНЧЫЎСЯ, «БАЗАР» ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Учора завяршылася афіцыйная частка фестывалю №1 у нашай краіне. Але ж «базар» працягваецца! Як ні дзіўна, але ж такое, бадай, бывае толькі на радзіме «базару».

На канцэрт урачыстага закрыцця XXII Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар ў Віцебску» ў Летні амфітэатр запрасілі шмат «зорак». Сярод іх Ларыса Долина, Леанід Агудін, Анжаліка Варум, Тацяня Буланава, Пётр Дранга, Аляксандр Коган, Вольга Кармухіна, Наталля Падольская, Уладзімір Пранскоў, Мікіта Пранскоў, Цімур Радыгез, Юлія Савічава, Пётр Яфімаў, Ядвіга Папалюк і Аляксандр Ціхановіч і іншыя.

Па традыцыі выступілі ўладальнікі Гран-пры XXII Міжнароднага конкурсу выканаўцаў эстраднай песні «Віцебск-2013» і XI Міжнароднага дзіцячага музычнага конкурсу «Віцебск-2013» і іншыя. Цуд, але ж пасля развітаных акордаў «базар» працягваецца. У прыватнасці, сёння ў Летнім амфітэатры адбудзецца бенефіс Вілі Токарава. Вядучая — Ілона Бранвіцкая. Каля 22:00 сёння ж адбудзецца гала-канцэрт «Шансон-ТБ» прадстаўнікоў ларускі канкурсантаў і белаарускіх канкурсантаў Рэспублікі Беларусь.

А заўтра завершацца «Тэатральныя сустрэчы-2013». Канцэртная зала «Віцебск» стане месцам паказу спектакля па творы Уільяма Гібсана «Двое на арэлях» з удзелам Рыгора Анціпенкі і Тацяня Аргентоў. А вечарам, у 20:00, у Летнім амфітэатры будзе прагучыць балет «РОК-Панарама». Удзельнікі гэтага шоу: Сяргей Мазяеў і група «Маральны кодэкс», Вольга Кармухіна, Максім Пахроўскі і гурт «Ногу свело» (Расія).

У Віцебску працягваюць працаваць горад майстроў, вернісаж мастакоў, розныя вулічныя атракцыёны. «Базар» працягваецца!

Прыёмная кампанія-2013

КОЛЬКАСЦЬ ПРЭТЭНДЭНТАЎ НА СТУДЭНЦКІ БІЛЕТ СКАРАЦІЛАСЯ, ...але прахадныя балы на «бюджэт» могуць узрасці

16 ліпеня стартуе апошні этап прыёмнай кампаніі ў ВНУ — у гэты дзень пачнецца прыём дакументаў у вышэйшых навучальных установах другога патуку, які будзе доўжыцца да 25 ліпеня. Безумоўна, гэта самы напружаны і хвалюючы час для ўсіх: абітурыентаў, іх бацькоў, прадстаўнікоў ВНУ, членаў дзяржаўнай камісіі па кантролі за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў.

Усе ж такі абсалютная большасць ВНУ ўключана ў другі патуку, у тым ліку і такія гіганты, як Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт, Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, БДУІР, эканамічны ўніверсітэт, абласныя ўніверсітэты, медыцынскія ВНУ...

Абітурыентаў хвалюе, хоць ім балаў ці не, каб прайсці на «бюджэт». І хоць 36% пачынальных прэтэндэнтаў на студэнцкі білет ужо аддасялі, не пераадолеўшы мінімальную планку на ЦТ, гэта наўрад ці некалькіх балаў на ўважлівае і мінімальнае на ЦТ, гэта наўрад ці некалькіх балаў на ўважлівае і мінімальнае на ЦТ, гэта наўрад ці некалькіх балаў на ўважлівае і мінімальнае на ЦТ...

«Якасныя» абітурыенты — для сур'ёзных спецыяльнасцяў

У Бельдзяржуніверсітэце, напрыклад, даўно ніхто не здзіўляецца, калі агульная сума балаў у прэтэндэнта на студэнцкі білет перавышае 360, 370 або нават 380 балаў. Уладальнікі такіх высокіх балаў можна сустрэць на самых розных факультэтах БДУ — такіх, напрыклад, як эканамічны факультэт, факультэт міжнародных адносін, факультэт прыкладнай матэматыкі і інфарматыкі, юрыспрудэнцыі, на спецыяльнасцях Інстытута бізнесу і менеджменту тэхналогій. А больш як 300 балаў у суме меў летась кожны трэці абітурыент БДУ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

КОФІ АНАН ЗАКЛІКАЎ РЭФАРМАВАЦЬ САВЕТ БЯСПЕКІ ААН

Былы генеральны сакратар ААН Кофі Анан лічыць неабходным рэфармаваць Савет Бяспекі ААН, даўшы голас у гэтай структуры Індыі, краінам Лацінскай Амерыкі і Афрыкі, перадаючы інфармагенцтвы. Пра дзейнасць ААН Кофі Анан разважаў на прэзентацыі сваёй кнігі «Інтэрвенцыі: жыццё ў вайне і міры», якая адбылася ў Маскве.

У БРЫТАНІІ СТРАТЫ АРМІІ АД СУЦЫДУ ПЕРАВЫСІЛІ БАЯВЫЯ

Як паведамляе «Бі-Бі-Сі», за 2012 год больш брытанскіх вайскоўцаў з'явілі рахункі з жыццём, чым загінулі ў ходзе баявых дзеянняў супраць талібаў у Афганістане. Па звестках тэлепраграмы «Панарама», летась скончылі жыццё самагубствам 21 салдат пліос 29 ветэранаў. У Афганістане за той жа час загінулі 44 брытанскія вайскоўцы, з іх 40 — непасрэдна падчас баявых дзеянняў.

ІНДЫЙЦЫ АДПРАВІЛІ АПОШНІЯ Ў ГІСТОРЫІ КРАІНЫ ТЭЛЕГРАМЫ

У нядзелю ўвечары жыхары Індыі апошні раз змаглі адправіць тэлеграмы — краіна закрывае сваё тэлеграфнае агенцтва з-за нерэнтабельнасці. Тэлеграф у Індыі быў усталяваны ў 1852 годзе брытанцамі, і ў апошні 160 гадоў з'яўляўся адным з асноўных сродкаў сувязі. Па словах прадстаўнікоў тэлеграфнай кампаніі, апошнім часам яны нясуць каласальныя страты — каля 2 мільярд долараў штогод. У век інтэрнэту людзі аддаюць перавагу sms-паведамленням і электроннай пошце.

САМЫЯ ТΟΥТЭЛІ У СВЕЦЕ — МЕКСІКАНЦЫ

Прынята лічыць, што амерыканцы — самая «гладкая» нацыя. Але насамрэч на першым месцы мексіканцы. Дзякаваць яны павінны фастфуду, газіроўцы і сядзячай працы. ААН складала справядлівае, прывесчаную статыстыку атлусцення ў свеце. У цэлым у свеце залішнюю вагу маюць прыкладна 1,5 мільярда дарослых людзей. Атлусценне — у 350 мільянаў. Высветлілася, што ў Мексіцы ў 70% грамадзян залішняя вага, а ў траціну — атлусценне. Атлусценне — хвароба бедных мексіканцаў і моладзі. Усе яны выбіраюць фастфуд і не займаюцца спортам. На другім месцы ў спісе апынулася ЗША. На трэцім — Сірыя. Чацвёртая пазіцыя дасталася Венесуэле і Лібіі, а пятая — Трынад і Табага.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

КОЛЬКАСЦЬ ЗАГІНУЛЫХ ПРЫ КРУШЭННІ ЦЯГНІКА ў КАНАДЗЕ ВЫРАСЛА ДА 35

Колькасць ахвяр чыгуначнай катастрофы ў канадскай правінцы Квебек узрасла да 35, паведамляюць інфармагенцтвы. Раней паведамлялася пра 28 загінулых. Улады называюць аварыю адной з самых страшных чыгуначных катастроф у гісторыі Канады. Аварыя з цягніком, які перавозіў 73 цыстэрны з нафтай, адбылася 6 ліпеня ў горадзе Лак-Мегантык у 250 кіламетрах ад Манрэалю.

На месцы аварыі ўспыхнуў пажар, які перакрываў на бліжэйшыя дні і быў патушаны толькі праз два дні. У нядзелю былі знойдзены целы двух загінулых. Прапаўшыя без вестак працягваюць лчыцца 15 чалавек, улады мяркуюць, што ніхто з іх не выжыве.

Круглы стол «Звяды»

ДАСТОЙНЫ ФІНАЛ, або Як забяспечыць якасць жыцця невылечна хвораму?

Сярод нас ёсць тыя, хто ведае, колькі ім засталося. Яны невылечна хворыя — рознага ўзросту, прафесій, адзінокія і са сваякамі... Фінал акрэслены, аднак да яго яшчэ трэба дажыць. Дажываць даводзіцца ў болі і пакутах. Але можна дапамагчы зняць боль і аблегчыць пакуты...

У любым грамадстве прынята рабіць акцэнт на тым, што ўсё лепшае — дзецям, маладым і здаровым. Ніхто не спрачаецца: варты змагацца і за нізкую дзіцяча-матэрыяльную і за высокую народна-дзяржаўна-выконваць, трэба выконваць і найскладанейшыя аперацыі па перасадцы органаў і тканак, паспяхова лячыць рак на ранніх стадыях, забяспечваць падтрымальную тэрапію ВІЧ-інфіцыраваных... Але аднойчы ў гэтай упартай ба-

ЦЫТАТА ДНЯ

Павел ЛАТУШКА, Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Францыі, пастаянны прадстаўнік Беларусі пры ЮНЕСКА:

«У Беларусі ёсць значны патэнцыял для пашырэння сваёй прысутнасці ў Сусветнай спадчыні Архаізацыі Аб'яднаных Нацый на пытаннях адукацыі, навукі і культуры (ЮНЕСКА). Удзел беларускіх аб'ектаў у гэтым спісе з'яўляецца важным з пункту гледжання іміджу краіны, дае ўнёсак аб глыбін нашай гісторыі і культуры, адкрывае добрыя эканамічныя перспектывы з пункту гледжання наведвання гэтых аб'ектаў турыстамі».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 16.07.2013 г.

Долар ЗША	8840,00 ▲
Еўра	11540,00 ▲
Рас. руб.	271,00 ▲
Укр. грыўна	1084,13 ▲

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 21°
Віцебск	+ 23°
Гомель	+ 25°
Гродна	+ 21°
Магілёў	+ 22°
Мінск	+ 21°

ЦЕПЛАЕ НАДВОР'Е

З ДАЖДЖАМІ

Аб гэтым паведамліў учора ў час відэабрэфіngu начальнік службы гідрометэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідрометэацэнтра Дзмітрый Рабаў, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

У будныя дні месцамі па рэспубліцы будуць ісці кароткачасовыя дажджы і грывець навалыніцы. У выхадныя дні дажджоў стане больш, устаноўцца больш халаднаватае надвор'е.

У сераду, 17 ліпеня, уначы гадзіны паветра прагрэецца да 7-14 градусаў са знакам плюс, днём чакаецца ад плюс 17 па паўночным усходзе да плюс 24 градусаў па поўдні краіны.

У чацвер, 18 ліпеня, ноччу і раніцай у асобных раёнах згусяцца слабы туман. Уначы гадзіны паветра прагрэецца да 7-14 градусаў, днём будзе ад 20 да 25 вышэй за нуль, па пўднёвым захадзе рэспублікі будзе цяплей — тут сіноптыкі абячаюць да плюс 27 градусаў.

Спаचуванні Прэзідэнту Расіі

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста выказаў спаचуванні Прэзідэнту Расійскай Федэрацыі Уладзіміру Пуціну, родным і бліжнім загінулых у выніку аўтакатастрофы, якая адбылася ў Тройцкай адміністрацыйнай акрузе горада Масквы. Аб гэтым БелТА паведамліў ў прэс-службе кіраўніка беларускай дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка таксама жадаў хутчэйшага выздараўлення пацярпелым у аўтакатастрофе.

ПАТРЭБНЫ РОЗНЫЯ СХЕМЫ ІНВЕСТЫЦЫЙНЫХ ПРАЦЭСАЎ У БУДАЎНІЦТВЕ

Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Андрэй Кабякоў прапанаваў распрацаваць падрабязныя схемы інвестыцыйных працэсаў у будаўніцтве пад пэўныя выпадкі з улікам асаблівасцяў мясцовасці, дзе будзе рэалізавана праект. Пра гэта ішла размова на чарговым пасяджэнні рабочай групы па праблемных пытаннях у будаўнічай галіне, паведамляе карэспандэнт БЕЛТА.

Падчас абмеркавання ўніфікаванай блок-схемы інвестыцыйнага працэсу ў будаўніцтве і прапановы па аптымізацыі гэтага працэсу старшыня рабочай групы Андрэй Кабякоў выказаў думку, што спецыялістам галіны неабходна распрацаваць дастаткова падрабязныя схемы. «Схемы павінны ўлічваць асаблівасці мясцовасці, паколькі, напрыклад, у Мінска і ў раённых цэнтрах у гэтым плане могуць быць розныя падыходы. Трэба, каб гэтыя схемы былі належащим чынам зацверджаны і фактычна сталі планам дзеянняў, абавязковых для выканання пры рэалізацыі інвестпраекта», — адзначыў ён, падкрэсліўшы, што гэтыя дакументы будучы ён для заказчыка, так і для наглядных арганізацый арыенцірам правільнай рэалізацыі праектаў.

БАНКІ ПАВЫШАЮЦЬ СТАЎКІ ПА ДЭПАЗИТАХ У НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ВАЛЮЦЕ

Папярэднія месяцы, паведамляе карэспандэнт БЕЛТА, стаўкі па дэпазітах у рублях змяніліся на фоне штомесячнага з сакавіка зніжэння Нацбанкам стаўкі рэфінансавання. Разам са зніжэннем працэнтаў зніжаліся і тэмпы прыросту ўкладваў у нацыянальнай валюце.

Акрамя таго, з канца чэрвеня назіралася ўмацаванне курсу долара. Гэта ўзмацніла ператок рублёвых укладаў у валютныя, нягледзячы на тое, што рост укладаў у нацыянальнай валюце паранейшаму апырэджавае павелічэнне дэпазітаў у замежнай. Калі ў лютым прырост рублёвых укладаў насельніцтва склаў 13,4 працэнта, а валютных — 0,1 працэнта, то ў чэрвені лічбы склаліся на ўзроўні 5,3 працэнта і 1,7 працэнта адпаведна.

Эксперты тлумачаць дынаміку па ўкладах тым, што пры выбары валюты для эберажэнняў насельніцтва часта кіруецца эмоцыямі, а не цвярозым разлікам. Зберагаць сёння паранейшаму больш выгадна ў рублях, а не ў валюце, канстатуюць яны.

Банкі ў сваю чаргу падмацоўваюць словы экспертаў канкрэтнымі дзеяннямі, павышаючы даходнасць па рублёвых дэпазітах. У прыватнасці, пра тое, што ўжо аб'явілі буйнейшай беларускай дзяржбанкі. Напрыклад, Беларусбанк з 13 ліпеня павышае для сваіх укладчыкаў стаўку па ашчаднаму сертыфікату з тэрмінам абарачэння 2 месяцы. Па новааформленых ашчадных сертыфікатах яна складзе 31 працэнт гадовых супраць сённяшніх 23 працэнтаў. Белгараўбанк павялічыў стаўку па ўкладу «Старт» на 95 дзён. «Гэта мера накіравана на паляпшэнне ўмоў рублёвых дэпазітаў, а таксама падтрыманне ставак па іх на рыначным узроўні», — тлумачаць у банку.

Трэба адзначыць таксама, што гэтымі днямі Нацыянальны банк прыняў рашэнне не зніжаць у ліпені стаўку рэфінансавання. Гэта даць магчымасць захавачь «прывабныя ўмовы для эберажэнняў у беларускіх рублях, якія забяспечаць істотнае перавышэнне іх даходнасці ў параўнанні з дэпазітамі ў замежнай валюце і надзейную абарону ад інфляцыі», адзначае рэгулятар.

Рублёвыя дэпазіты насельніцтва выраслі за чэрвень на 5,3 працэнта (за паўгоддзе павялічыліся на 46 працэнтаў), склаўшы на 1 ліпеня ВР35,45 трлн. Для параўнання: валютныя дэпазіты фізічных асоб за чэрвень прыраслі толькі на 1,7 працэнта (за студзень—чэрвень выраслі на 4,9 працэнта) да \$6,58 млрд у эквіваленце на 1 ліпеня.

■ Май на ўвазе

АБ ФАКТАХ КАРУПЦЫІ Ў МЕДУСТАНОВАХ МОЖНА ПАВЕДАМІЦЬ КРУГЛАСУТАЧНА

Тэлефон даверу камітэта па ахове здароўя Мінгарвыканкама (017) 396 45 65 арганізаваны для прыёму канфіданцыйных паведамленняў аб выпадках карупцыйных прапарушэнняў у камітэце і падпарадкаваных арганізацыях. Пра гэта паведамляе начальнік аддзела кадравай работы камітэта па ахове здароўя Мінгарвыканкама Ніна Мельніцава.

— Рэжым работы тэлефона кругласутачны, — адзначыла спецыяліст. — Званкі прымае аўтадазчык, яны штодня аналізуюцца і ў пісьмовым выглядзе рэгіструюцца ў журнале. Затым ствараецца камісія, якая іх разглядае.

«Мінск—Навіны».

■ Беларусь і свет

15—17 ліпеня праходзіць сёмы візіт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у Кітайскую Народную Рэспубліку. Значнасць гэтага візіту зразумела. Кітай ужо цпер з'яўляецца другой найбуйнейшай эканамічнай свету і, па розных прадказах, неўзабаве абавязкова выйдзе на першае месца. І ўлічваючы тое значэнне, якое ў Рэспубліцы Беларусь надаюць развіццю ўсіх аспектаў эканомікі, паўнацэннае ўзаемадзеянне на сяброўскай ноце з падобнай краінай мае вялізнае значэнне для перспектыв нашай эканамічнай сістэмы.

Акрамя памеру эканомікі, значэнне для Беларусі мае і навукова-тэхнічны патэнцыял Кітая, які пастаянна расце. З кожным годам можна знайсці ў газетах і на сайтах навін усё больш інфармацыі аб адкрыццях у КНР, якія маюць прыстаўку «самае». Адною з апошніх з'яўляецца навіна аб стварэнні кітайскай вучоўнай суперкамп'ютара з самай лепшай прадукцыйнасцю ў свеце, якая ў два разы апырэджавае лепшы амерыканскі камп'ютар, які знаходзіцца на другім месцы. Спецыялісты разумеюць, які вялізны навукова-тэхнічны патэнцыял трэба стварыць у краіне, каб мець магчымасць ганарыцца пасля такім дасягненнем. Цікавіць Беларусь і супрацоўніцтва ў сферы космасу. Кітай актыўна развівае сваю касмічную праграму, ужо ўзвонена становячыся на ногі ў якасці адной з вядучых касмічных дзяржаў, Беларусь яшчэ з савецкіх часоў актыўна

ўдзельнічала ў савецкай касмічнай праграме, а пасля краху СССР пастаянна ўзаемадзеінічае з расійскай вучоўнай. Відавочна, што развіваць касмічныя даследаванні, з прычыны іх дэкавалізацыі, больш зручна адразу з некалькімі партнёрамі, адным з якіх у апошнія гады становіцца Кітай. Актыўна развіваецца ўзаемадзеянне дзвюх краін і ў сферы ваеннага супрацоўніцтва.

З кожным годам можна знайсці ў газетах і на сайтах навін усё больш інфармацыі аб адкрыццях у КНР, якія маюць прыстаўку «самае».

У апошнія гады нарастае ўдзел Рэспублікі Беларусь і ў сферы пераўзбраення сельскай гаспадаркі КНР. Пры гэтым трэба адзначыць, што сельскагаспадарчы комплекс Кітая з'яўляецца адным з найбуйнейшых у свеце, мае высокую конкурэнтназдольнасць, у выніку яго працы Кітай пастаянна ажыццяўляе маштабныя пастаўкі харчавання на сусветныя рынкі. Па гэтай прычыне вытворцы беларускай сельгастэхнікі канкуруюць не толькі з кітайскімі, але і з вядучымі сусветнымі вытворцамі. Каб узмацніць пазіцыі беларускай сельгастэхнікі на кітайскім рынку, у 2009 годзе было прынята рашэнне перайсці да зборачнай вытворчасці, якая цалкам апраўдала сябе. З кожным годам на кітайскі рынак удаецца паставіць усё больш машынакамплектаў для наступнай зборкі.

■ Мытны саюз

Спрэчкі вакол тэхнічнага рэгламенту Мытнага саюза аб бяспецы прадукцыі лёгкай прамысловасці, шчыра кажучы, за апошні час добра надакучылі. Здавалася б, што там незразумелага: калі хочаш гандляваць, то гандлюй якасным таварам, выконваючы рэгламент, а не хочаш — займайся чымсьці іншым. Буйны і сярэдні бізнес успрыняў новыя патрабаванні таксама не з самым вялікім задавальненнем, але ж без вялікага напружання перайшоў да іх выканання. Асобным, вельмі балоучым пытаннем стала прыняцце новага тэхрэгламенту для іпэшнікаў. Да гэтага дзяржава ўжо ішла некалькі разоў на паслабленні для індывідуальных прадпрыемстваў. І вось зноў яны аказаліся не гатовымі да гульні па новых правілах. Дзяржава ў чарговы раз пайшла на перамовы. Вынік — тэрмін увядзення тэхрэгламенту перанесены да 1 ліпеня 2014 года. Аднак сітуацыя гэта не вырашыла. Іпэшнікі працягвалі чагосьці баяцца. Але страх, як вядома, часцей за ўсё з'яўляецца наступствам неразумення. Таму адбыўся дыялог (ва ўсіх сэнсах) уладных структур і прадстаўнікоў прадпрыемстваў. Пасля таго, як паміж сабою яны высветлілі ўсе пытанні, Міністэрства гандлю паясьніла растлумачыць тое самае «на пальцах» і прадстаўнікам СМІ. Намеснік міністра гандлю Ірына Наркевіч расказала, адкуль узніклі тэхрэгламенты, навошта яны патрэбны і які цяпер дзейнічаць прадпрыемствам.

«Тэхнічныя рэгламенты Мытнага саюза прымаюцца на ўзроўні Еўразійскай Эканамічнай камісіі. Гэта наднацыянальны орган. Але гэта не значыць, што рашэнні прымаюцца без абмеркавання з усімі бакамі. Абмеркаванне папярэднічае прыняццю тэхрэгламенту, — тлумачыць Ірына Наркевіч. — Спачатку на ўзроўні дзяржавы, потым краіны аб'ядноўваюцца і падчас перамоў вырашаюць агульныя пытанні, якое будзе прымаць для кожнага боку. І, як правіла, на гэтых перамовах бываюць эксперты з самых розных ведамстваў, каб улічыць усе інтарэсы».

Раіцай абмеркаванне — увечары тэхрэгламент

«Тэхнічныя рэгламенты Мытнага саюза прымаюцца на ўзроўні Еўразійскай Эканамічнай камісіі. Гэта наднацыянальны орган. Але гэта не значыць, што рашэнні прымаюцца без абмеркавання з усімі бакамі. Абмеркаванне папярэднічае прыняццю тэхрэгламенту, — тлумачыць Ірына Наркевіч.

— Спачатку на ўзроўні дзяржавы, потым краіны аб'ядноўваюцца і падчас перамоў вырашаюць агульныя пытанні, якое будзе прымаць для кожнага боку. І, як правіла, на гэтых перамовах бываюць эксперты з самых розных ведамстваў, каб улічыць усе інтарэсы».

Дзяржава заўсёды ідзе наперад

Намеснік міністра ўпэўнена, што ўсе павінны аднолькава падпарадкоўвацца тэхнічным рэгламентам — і мілья, і сэрвідзі, і буйны бізнес. У тым ліку і вытворцы. Індывідуальных прадпрыемстваў, якія пляцяць адзіны падатак, ніхто не абавязваў саміх даказваць якасць тавараў — можна карыстацца пратаколамі выпрабаванняў, што выдадзены іншымі асобамі. Галоўнае, каб быў гэты пратакол. Але нават на такія ўмовы згаджаюцца з цяж-

■ Здарэнне

ЗАГРАЗ У ДНЕ ВОЗЕРА НА 12 ГАДЗІН

Увечары, пасля 19 гадзін, жанчына паведаміла гомельскаму выратавальнікам, што ў раёне 2-й Грамадзянскай вуліцы на возеры тоне чалавек.

На месцы работнікі МНС сапраўды ўбачылі мужчыну, пенсіянера 1932 года нараджэння. Высветлілася, што ён яшчэ каля 7 гадзін раніцы пайшоў на возера па лазу, якая патрэбна яму для вырваў кошыкаў. І, захрап у лістым дне, 12 гадзін ён крочыў «Ратуйце!». І толькі увечары яго заўважылі адпачывальнікі і выклікалі дапамогу. Адзьяленне вадалазнай службы пры дапамозе надзіманай лодкі дастала пацярпелага з вады і даставіла на бераг. З 2009 года Кітай стаў і найбуйнейшым экспарцёрам свету. Вялізны вопыт вырабу і прасоўвання самых разнастайных тавараў з'яўляецца яго відавочнай канкурэнтнай перавагай. Дастаткова адзначыць, што і ЗША кожны год церпяць ад вялізнага адмоўнага сальда ў гандлі з

Сяргей РАСОЛЬКА.

ХАЧУ КУПІЦЬ БЯСПЕЧНЫ ТАВАР

касцю. «Вы павінны разумець, — звярнулася Ірына Наркевіч да журналістаў, — што ўрад быў азадананы: прадпрыемальнікі — гэта малы бізнес, якому патрэбна падтрымка дзяржавы. І гэтаму сегменту надаецца больш увагі. Таму і падоўжылі мы тэрмін на цэлы год. І дазволілі прадаваць самымі рознымі спосабамі — выбарай, які больш зручны». Тэхрэгламент вызначае адзіныя патрабаванні да прадукцыі лёгкай прамысловасці для забеспячэння яе вольнага перамяшчэння на рынку краін Мытнага саюза і для абароны жыцця і здароўя грамадзян. На яго падставе прадукцыя лёгкай прамысловасці, якая вырабляецца і рэалізуецца на тэрыторыі «тройкі», будзе кантралявацца па шэрагу паказчыкаў — у тым ліку механічным (разрушлівае напружак, трываласць мацавання, гнуткасць, ударная трываласць), хімічным (гранічна дапушчальнае вылучэнне шкодных хімічных рэчываў у паветранае і (або) воднае асяроддзе), біялагічным (гіраскапічнасць, паветрапрапічнасць, напружанасць электростатычнага поля, індэкс таксічнасці або раздражняльнае дзеянне, устойлівасць афарбоўкі). Для індывідуальных прадпрыемстваў — плацельшчыкаў адзінага падатку, акрамя гэтых спосабаў пацвярджэння бяспекі тавараў лёгкай прамысловасці, прапанаваны і іншыя: наяўнасць нацыянальнага сертыфіката адпаведнасці (дэкларацыя аб адпаведнасці) дзяржаў МС або яго копія; наяўнасць на таварах і (або) іх спалываецай тары нацыянальных знакаў адпаведнасці дзяржаў МС; указанне ў суправаджальных дакументах, якія пацвярджаюць наяўнасць тавараў, рэгістрацыйнага нумара сертыфіката адпаведнасці (дэкларацыя аб адпаведнасці), тэрміну яго дзеяння, назвы і адраса органа па сертыфікацыі, які выдаў сертыфікат адпаведнасці (зарэгістраванае дэкларацыю аб адпаведнасці); наяўнасць інфармацыі з Азінага рэестра выдзяўленых сертыфікатаў адпаведнасці і зарэгістраваных дэкларацый аб адпаведнасці Мытнага саюза аб сертыфікацыі адпаведнасці (дэкларацыі аб адпаведнасці) на такія ж тавары тых жа вытворцаў.

Няма пацвярджэння якасці — скажы пра гэта спажаўцу

А калі нічога з пералічанага няма? «Тады паведамляйце пра гэта пакупнікам — на чэку ці іншымі спосабамі», — адказвае намеснік міністра гандлю. Гэта трэба рабіць, бо спажываць мае права ведаць, што ён купіць. Галоўная мэта тэхрэгламентаў — бяспека. Для пацвярджэння адпаведнасці тэхрэгламенту прадукцыя лёгкай прамысловасці павінна праціць працэдур у абавязковай сертыфікацыі (гаворка ідзе пра біялізнасць, гарэстыня, купальныя і аналагічныя вырабы; пасцельную біялізну; панчошна-шкарпэткавыя вырабы першага слою) або абавязковага дэкларавання адпаведнасці і быць замакіраванай адзіным знакам абарачэння прадукцыі на рынку Мытнага саюза (знак ЕАС), — пералічвае Ірына Наркевіч і дадае: — Тэхрэгламент прымаюць не з мэтай чагосьці «задушыць», запалохаць, забытаць, а з мэтай абароны лічбы выпрабаванняў, што выдадзены іншымі асобамі. Галоўнае, каб быў гэты пратакол. Але нават на такія ўмовы згаджаюцца з цяж-

сінтэтычныя тканіны? Чаму мы не слухаем іншыя бакі? Вы папытайцеся ў арганізацыях аховы праваў спажываўцоў, колькі скаргаў на няякасны тавар, які прадаецца на рынку».

Калі ў прадпрыемальніку ёсць хаця б пацвярджэнне таго, што тавар быў набыты на тэрыторыі Мытнага саюза, гэтага будзе пакулы дастаткова. «Бо мы адзін аднаму даяраем на тэрыторыі Мытнага саюза», — кажа намеснік міністра.

Чаго баяцца прадпрыемальнікі?

Падчас абмеркаванняў высветлілася, што прадпрыемальнікі баяцца канфіскацыі і вялікіх штрафваў ад падатковага. Але ж гэта беспадстаўныя страхі, бо ніякіх «аблаў» і праверак ніхто рабіць не будзе. «Прадпрыемальнік мае права па падатковым заканадаўстве выплаціць адзіны падатак у падвойным памеры, і тады не патрэбны дакументы ад пацвярджэння якасці, паходжання тавара. І падатковае не пойдзе цябе працяраць. Ды ўвогуле яны не маюць права прадаваць нейкі сертыфікат», — тлумачыць Ірына Наркевіч. Адзінае, што пасля 1 лістапада будзе праводзіцца маніторынг, «каб мы маглі разумець, што адбываецца на рынку: ці шмат тавараў з тэрыторыі Мытнага саюза і гэтак далей».

Намеснік міністра гандлю ўвогуле лічыць, што ў іпэшнікаў няма ніякіх прабстаў для панікі. Калі нават нарэшце трэба будзе кожны від тавараў сертыфікаваць і выпрабавваць, то гэта можна рабіць аб'яднана — некалькі праддзюў аднаго і таго ж тавараў могуць аб'яднацца, каб атрымаць патрэбныя паперы. Яшчэ адно выйсце — каб сертыфікаты атрымлівалі аптавікі, для якіх гэта нашмат прасцей з-за вялікіх партый. «Зусім іншая справа, калі размова ідзе пра маленькія партыі і кантрафакты тавар. І, на жаль, на нашых рынках такога тавара больш за ўсё».

Ці хапае лабараторыяў?

Ірына Наркевіч адзначыла, што на 2 ліпеня працэдур ацэнкі адпаведнасці патрабаванняў тэхнічных рэгламентаў МС аб бяспецы прадукцыі лёгкай прамысловасці ў Азіны рэестр органаў па сертыфікацыі і лабараторыі Мытнага саюза ўключана 19 беларускіх органаў па сертыфікацыі і 29 даследчых лабараторый. «Большасць, вядома, знаходзіцца ў Мінску і Мінскай вобласці — 9 органаў па сертыфікацыі (ОО) і 11 даследчых лабараторый (ДЛ)», — сказала Ірына Наркевіч. У Брэсце і Брэсцкай вобласці, Гомелі і Гомельскай вобласці, Магілёве і Магілёўскай вобласці, а таксама Віцебску і Віцебскай вобласці, па стане на 2 ліпеня, было зарэгістравана па 2 органы па сертыфікацыі і па 4 лабараторыі. У Гродне і Гродзенскай вобласці — 2 ОО і 2 ДЛ. «Такім чынам, у рэспубліцы створана неабходная база для пацвярджэння адпаведнасці прадукцыі легтрама патрабаванням тэхрэгламентаў». Для параўнання: ў Расійскай Федэрацыі (па звестках Еўразійскай эканамічнай камісіі) зарэгістравана 82 ОО і 47 ДЛ, у Казахстане — 28 ОО і 41 ДЛ.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

НАВІНЫ

ПАДЗЕЙ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕЙ

ФАКТЫ

ЧОРНЫ ДЗЕНЬ БЕЛАГА ВОЗЕРА

Удзень у нядзелю на возеры Белае, што ў Жыткавіцкім раёне, загінула пяць чалавек. З іх трое — хлопчыкі ва ўзросце чатырох, пяці і сямі гадоў. Глыбіня возера ў месцы, дзе перакулілася лодка, прыблізна 10 метраў, а адлегласць да берага — каля 200.

Як расказала афіцыйны прадстаўнік ўпраўлення Следчага камітэта па Гомельскай вобласці Марыя Крываногова, Жыткавіцкі раённы аддзел Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь завёў крымінальную справу ў дачыненні да 40-гадовага жыхара Жыткавіч па прыкметках злычынства, прадудгледжанага ч. 2 арт. 316 УК Рэспублікі Беларусь (парушэнне правіл бяспекі руху і эксплуатацыі маламерных суднаў асобай, якая кіруе судам, што пацягнула па неасцярожнасці смерць чалавека).

Падчас папярэдняга следства высветлена, што гэты грамадзянін, знаходзячыся ў стане алкагольнага ап'янення, кіраваў дзюролевай матарнай лодкай «Прагрэс» на возеры Белае каля вёскі Баравая Жыткавіцкага раёна. У лодцы знаходзілася дзевяць пасажыраў. Яшчэ адзін чалавек перавозіў ся у надзіманым балоне для катання, так званай «таблетцы», якая буксирвалася з дапамогай вяроўкі. У нейкі момант, віражы, кіроўца не справіўся з лодкай. Маламернае судна перакулілася і затанула. У выніку здарэння загінулі трое дзяцей, 32-гадовая маці старэйшага з іх (усе — жыхары Салігорска) і яшчэ 30-гадовая жыхарка Жыткавіч. На месцы здарэння працавалі супрацоўнікі МНС, Таварыства выратавання на вадзе, следча-аператыўная група Жыткавіцкага аддзела СК сумесна з супрацоўнікамі абласнога і цэнтральнага апарата Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь, аператыўная група УУС Гомельскага аблвыканкама.

Зараз знойдзены ўсе цэлыя загінулыя. Маламернае судна канфіскавалі для правядзення экспертызы. Пры правядзенні першалачатковых следчых дзеянняў з боку кіроўцы лодкі выяўлены шэраг парушэнняў, у тым ліку: матарная лодка не была зарэгістравана ў вызначаным парадку і не была разлічана на такую колькасць чалавек, усе пасажыры знаходзіліся без выратавальных камізэлек.

У прэс-службе Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС дадаюць, што тых, хто выжыў, выратавалі відавочныя няшчаснага выпадку, які апынуліся побач на дзвюх матарных лодках. На жаль, дапамагчы астатнім яны не змаглі. Безвыніковымі былі і рэзімацыйныя мерапрыемствы, што праводзіліся жанчыне, якую брэз прыкмет жыцця выявілі з вады амаль адрозу пасля аварыі.

Зараз кіроўца матарнай лодкі затрыманы і дае паказанні. Санкцыямі інкрімінаванага яму злычынства прадудгледжана пакарэнне да 7 гадоў пазбаўлення волі.

ПЕРШЫЯ ТЫСЯЧНІКІ-КАМБАЙНЕРА

У Гомельскай вобласці ўшанавалі камбайнераў, якія з пачатку жніва намалалі больш за тры тысячы тон збожжа.

У прыватнасці, першыя экіпажы-тысячнікі з'явіліся ў Брагінскай раёне. Такага высокага паказчыка ў рэгіёне ўжо дасягнулі два экіпажы камбайнераў ААТ «Чамрычкі» ў складзе Рыгора і Аляксея Сніцарэвіча, а таксама Міхаіла і Вячаслава Салдаценкаў. Першую тысячу тон збожжа хлебарабы намалалі вечарам у нядзелю. Каштоўнымі падаарункамі камбайнераў-тысячнікаў аддзячыла кіраўніцтва Гомельскага аблвыканкама, абласнога прафсаюза АПК. Вішнэаванні з першай тысячай новага збожжа прынуў і экіпаж-тысячнік КСУП «Агракамбінат «Холмеч» Рэчыцкага раёна. У яго склад уваходзяць старшы камбайнер Васіль Каваль і камбайнер Віталь Ільбей. Хлебарабы працуюць на камбайне «Lexion-760», і на ўчарашнюю (15.07) раніцу яны намалалі больш за 1211 тон збожжа.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ВАДА ТРАПІЛА НАВАТ У МЕТРО

У мінулую суботу на сталіцу абрынуўся моцны дождж, што прывяло да сур'ёзных наступстваў.

З 11.10 да 12.15 было зарэгістравана ўвадзенне амаль 54 мм ападкаў пры сярэднямесячнай норме 90 мм. У выніку падтапленняў глыбіней да 35 см на сямі участках дарог рух 21-га тралейбуснага маршрута спыніўся на час ад 40 хвілін да трых гадзін. Па інфармацыі Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС, былі падтоплены тры прыватныя жылля дамаў па вуліцы Валгадонскай (узровень вады ў жыллі склаў 20 см). Эвакуацыя не праводзілася. Вада трапіла на станцыі метро «Парк Чалюскінцаў» і «Усход». Праўда, спынення руху электратраінікаў не было. Работнікі МНС эвакуавалі з легкавага аўтамабіля па вуліцы Гало на сухі ўчастак мясцовасці двух чалавек. «Шкода» заглохла ў вадзе (узровень вады склаў 35 см). У машыне былі кіроўца 1983 года нараджэння і яго сын 2004 года нараджэння. Яны не пацярпелі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

БУДЗЕ ДЗЕНЬ РЫБАКА

У Беларусі плануець узаконіць свята прафесіяналаў і аматараў рыбнай лоўлі — Дзень рыбака. Пра гэта паведаміў карэспандэнт БЕЛТА прадстаўнік рэспубліканскага дзяржаўна-грамадскага аб'яднання «Беларускае таварыства палюўнічых і рыбалоўаў» Сяргей Дарашэвіч па выніках пленуму РДГТ.

Дзень рыбака быў заснаваны ў канцы 1960-х гадоў указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, нагадаў Сяргей Дарашэвіч. З тых часоў у многіх краінах былога СССР ён штогод адзначаецца кожнаю другою нядзелю ліпеня. «У Беларусі пасля распаду СССР Дзень рыбака адзначаўся нефармальна, цпер свята атрымала другое жыццё», — дадаў Сяргей Дарашэвіч, адзначыўшы, што раней у БТТР не раз наступалі прапановы ад супрацоўнікаў рыбалоўных прадпрыемстваў і простых рыбакоў адродзіць свята. Цяпер у мэтах папулярызацыі свята таварыства распрацоўвае план рыбалоўных мерапрыемстваў на бліжэйшыя гады. У перспектыве Дню рыбака плануець надаць статус афіцыйнага прафесійнага свята. Адпаведную прапанову БТТР накіруе ў Савет Міністраў.

</

Моладзь «базарыла» крэатыўна

Лічба 13 ліпенскага календара, як і трапічны лівень, не перашкодзілі моладзі здзівіць фестывальны Віцебск крэатывам, гатуўнасцю навучыць карысна бабці час... Менавіта 13 ліпеня ў рамках афіцыйнай праграмы міжнароднага фестывалю «Славянскі базар у Віцебску» адбыўся традыцыйны Дзень моладзі.

Нават рэпарцёры, якія пабачылі ўжо шмат што, былі прыемна здзіўлены крэатывам моладзі. Юнакі ў форме Вялікай Айчыннай, захопленыя гісторыяй ваеннага часу, веласіпедысты, якія паказвалі фантастычнае майстэрства валодання веласіпедам, байкеры — і ўсё гэта каля будынка дырэкцыі «базару» і ўнутры... Такое ўбачыш не кожны дзень.

Александр ПУКШАНСКІ. Фота Надзеі БУЖАН.

становіцца ўсё больш маштабнай і крэатыўнай.

Сёлета гэта пацвердзіў парад моладзевых субкультур, у якім бралі ўдзел прадстаўнікі творчай і спартыўнай моладзі з усіх рэгіёнаў краіны.

Тут можна было ўбачыць біт-баксёраў, мастакоў графіці і бодзі-арту, велатрэністаў, скейт-бардыстаў, ролераў, прадстаўнікоў рыцарскіх клубаў, удзельнікаў моладзевых духавых і інструментальных аркестраў, аўтараў і выканаўцаў бардаўскай песні, поп і рок-гуртоў...

А падчас традыцыйнай патрыятычнай акцыі «Мы памятаем і ганарымся!» усе ўдзельнікі парада ўсклалі кветкі да мемарыяльнага комплексу на плошчы Перамогі і ушанавалі памяць загінулых хвілінай маўчання.

А стартаваў Дзень моладзі ўвечары 12 ліпеня. Пад дэвізам «Сустрэкаем Дзень моладзі» на плошчы Перамогі адбылася музычная бітва дэджэў «DJ NIGHT». Удзельнікі грандыёзнай танцавальнай моладзевай вечарыні — лепшыя DJ Беларусі — пераможцы рэгіянальных адборачных тураў, якія праходзілі ва ўсіх рэгіёнах краіны і Мінску ў маі-чэрвені гэтага года, а таксама спецыяльныя госці мерапрыемства — папулярныя DJ'S з Расіі і Бельгіі.

Александр ПУКШАНСКІ. Фота Надзеі БУЖАН.

ПРАЙСЦІ ПРАЗ «БРАЗГУН»

(Заканчэнне. Пачатак на 1 стар.)

«Бразгун» пачынаецца ў хаце Любові Чапелінай — жыхаркі вёскі Норкі. Шмат гадоў ікона Пятра і Паўла стаіць у яе хаце. Некалі ў вёсцы бытаваў абрад пераносу абраччай свечкі, і гэты абрад раз на год насілі з хаты ў хату. Спачатку неслі да крыніцы. А пасля свят каля гаючай вады зноў неслі (за тры кіламетры)... да новых гаспадароў. З цягам часу Норкі апусцелі, і толькі дзве аплукны засталіся ў гэтага абраду: баба Люба і баба Ніна — Ніна Акімаўна Гаспадарова. А абрад, дзякуючы работнікам культуры раёна, узяты пад ахову як гісторыка-культурная каштоўнасць. І гэта велімі радуе Любу і Ніну, іх дзяцей і ўнукаў, якія ў дзень «Бразгуна» заўсёды збіраюцца ў бацькоўскіх хатах.

Адуль і як з'явілася ікона ў вёсцы, раскажаў Анатоль Чапелін — сын Любові Ільінічы Чапелінай. Нібыта пецярбургскі вельможа перадаў «Пятра і Паўла» вясковому старасце. І што на старых картах пазначана і крыніца

«Бразгун» як святое месца. Дзень з'яўлення крыніцы — яе гучнае з'яўленне пачулі нават у наваколных вёсках — стаў святкам «Бразгун». А абрад пераносу свечкі з іконаю ўзнік як абраччай абраду, якія некалькі разоў ушчэнт вынішчалі Норкі. Пасля абрадаў вёска больш не гарэла. Два гады таму ў суседняй вёсцы ураган дахі з хат пазрываў, а Норкі ацалелі.

Цяпер насіць абрад да крыніцы старым не пад сілу, і яго перавозіць на легкавіку. Ставіць каля крыніцы, каб рытуал асвячэння вады праходзіў пад аперай нябесных ахоўнікаў Пятра і Паўла. Потым ахвотныя тройка праходзяць (раней прапаўзалі на каленках) пад ёю, каб умацаваць здароўе. Птоўца вады, хадзячы баянож па ручанне, зрываюць галінкі барозак, якія ўпрыгожвалі крыніцу і ікону.

Асабліва частка свята — кірмаш і гулянне. Цяпер людзей забяўляе мясцовая мастацкая самадзейнасць, працуюць латкі з салодкімі прысмакамі. Асабліва кра-

нальна спяваў царкоўны хор і ансамбль духоўных спеваў з музычнай школы Чэрыкава. І гэта толькі першыя спробы зрабіць «Бразгун» вялікай падзеяй рэгіёна, вярнуць яму былою славу.

— Мы імкнёмся захаваць старажытны абрад, адрадыць забытыя традыцыі і надаць святу новае, сучаснае дыханне, — кажа начальнік аддзела ідэалогіі, культуры і па справах моладзі Кацярына Каркозава.

Родам Кацярына Іванаўна з гэтай жа вёскі Норкі, на «Бразгун», як той казаў, вырасла. Захаваць яго — справа яе гонару.

Заканчваецца «Бразгун» зноў у хаце бабы Любы. У вёсцы вырашлі: няхай Пятро з Паўлам яшчэ гадок пагасцюць у Чапеліных, а там відаць будзе, хто захоча абракацца і возьме свечку і абрад да сябе.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

Чэрыкаўскі раён.

Запрашальнік

«ЖЫВЫЯ ШАХМАТЫ»

Упершыню ў Віцебску ў Сусветны дзень шахмат адбудзецца тэатралізаваная шахматная партыя.

— Гульня распачнецца 20 ліпеня а 17 гадзіне. 32 чалавекі — валандцы з шахматнымі фігурамі ў руках — будуць па камандзе двух гульцоў займаць неабходныя клеткі на дошцы. Апошняя, памерамі 7 на 7 метраў, выраблена з дрэва. А фігуры вышыняй 1 метр зроблены з пластыку. — Расказала Ірына ШЫШКОВА, дырэктар Віцебскага абласнога музея героя Савецкага Саюза М. Шмырова. — Гросмайстрамі будуць члены віцебскага шахматнага клуба. Затым усе ахвотныя змогуць пагуляць. У перспектыве магчыма згуляць вялікімі фігурамі стане платнай паслугай.

Першае дакументальнае сведчанне такой гульні датуецца 1408 годам, калі пры двары султана Мухамеда адбылося прадстаўленне «жывых шахмат».

У Расіі такая партыя ўпершыню адбылася ў загадным палацы графа Строганова з нагоды прыезду ў Пецярбург шведскага караля Густава IV у 1796 годзе.

У Савецкай Расіі першыя «Жывыя шахматы» адбыліся 23 жніўня 1921 года ў Смаленску.

Александр ПУКШАНСКІ.

ВЫЯЗНЫЯ ВЫСТАЎКІ ЖЫВЁЛ

Мінскі заапарк праводзіць выязныя лекцыі з дэманстрацыяй жывёл.

Як раскажала малодшы навуковы супрацоўнік заапарка Таццяна Ільсавая-Конава, выязныя экспазіцыі могуць быць арганізаваны ў школах, клубах, дзіцячых дамах і інтэрнатах, бібліятэках і іншых установах адукацыі і культуры сталіцы. На падобнай выстаўцы можна будзе ўбачыць звычайнага вожыка, тхара, джаркатыўнага труса, стэпаваю чарапаху, мадагаскарскіх тараканаў, маісавага палаза, мангольскую пясчанку, джаркатыўных кураў і іншых жывёл — усёго больш як 10 відаў.

Праграма таксама прадугледжвае мультымедыю прэзентацыю пра гісторыю стварэння заапарка, віктарыны і загадкі пра жывёл, тэматычныя фільмы.

Можна будзе разгледзець жывёл, паглядзіць іх і атрымаць кансультацыю па ўтрыманні гадаванцаў дома.

«Мінск—Навіны»

Практычная экалогія

ЕЖА ДЛЯ... РОЗДУМУ

Экалагічна чыстая сельская гаспадарка — гэта гаспадарка без выкарыстання штучных угнаенняў і пестыцыдаў. Навуковыя даследаванні паказалі, што пестыцыды і штучныя ўгнаенні разбураюць уплываючы на здароўе чалавека і навакольнае асяроддзе, у тым ліку глебу. Таму многія фермеры ў развітых краінах перайшлі на вытворчасць экалагічна чыстай прадукцыі. Яны працуюць з натуральнымі ўгнаеннямі. Для барацьбы з хваробамі і шкоднікамі выкарыстоўваюць севазаврат і натуральных «біялагічных ворагаў». Антыбіётыкі прымяняюць не для прафілактыкі (як у большасці звычайных гаспадарак), а толькі для лячэння хворых жывёл. Стандарты экалагічна чыстай гаспадаркі вызначаюцца незалежнымі нацыянальнымі і міжнароднымі арганізацыямі.

«ЧЫСТЫ» ГАНДАЛЬ — ПА ПЯТНІЦАХ

Вялікі вопыт у прымяненні прынцыпаў экалагічна чыстай сельскай гаспадаркі назапашаны ў Германіі, у прыватнасці, ў горадзе Мюнстэры (зямля Паўночны Рэйн-Вестфалія). Тут ужо даўно і паспяхова працуе Марціна Рых, спецыяліст у галіне харчавання, кіраўнік шэрагу экалагічных праектаў і аўтар зборнікаў рэцэптаў страў з агародніны.

Нейкіх спецыяльных праектаў па здаровым харчаванні ў Мюнстэры няма, хутчэй, іх можна назваць праектамі ў галіне экалагічна сельскай гаспадаркі. Адзін з такіх праектаў — стварэнне рынку чыстых прадуктаў, які паспяхова дзейнічае востры ўжо 11 гадоў. На такім рынку маюць права прадаваць сваю прадукцыю толькі ты сялянне з рэгіёна Мюнстэрланд, якія займаюцца экалагічна чыстым земляробствам (пакуль гэта 5% ад агульных сельскагаспадарчых

угоддзяў Мюнстэрлэнда). Прадукты не з танных, даражэйшыя за звычайна на 20—30%, і цэны залежаць ад таго, дзе купляеш (супермаркет, рынак, сялянская гаспадарка). Вядома, «фермеры-экалагі» зацікаўленыя, каб куплялі менавіта ў іх!

Аднак яны не манапалісты на рынаквалі плошчы Мюнстэра — гандлююць толькі на пятніцах. Серада і субота — дні для гандлю ўсіх фермераў.

Калі чалавек штучна змешвае тое, што ў прыродзе не камбінуецца натуральным чынам, наступствы могуць быць непрадбачанымі.

Як працуюць «фермеры-экалагі» (будзем называць іх так), скажам, вытворцы бульбы? Калі сісла, то яны не выкарыстоўваюць хімічных угнаенняў і максімальна падліваючы чалавечы фактар. Бульбавады адраўляюць сваю бульбу ў рэстараны ўжо падрыхтаванай, гэта значыць абараненай. А абраюць яе чыстымі (інваліды) на нядзяду створаныя працоўнымі месцамі. Пакуль гэты праект працуе толькі ў Мюнстэры і Дортмундзе, таму што вельмі цяжка знайсці такіх свядомых фермераў, якія добраахвотна адмовяцца ад выкарыстання хімічных угнаенняў. Аднак не ўсё так безнадзейна. Ёсць паспяхова экалагічныя гаспадаркі, якія маюць стабільную кліентуру і прыносяць «чыстую» прадукцыю проста на дом.

Падобнае можна сказаць і ў дачыненні да праекта па маладзях. Прынцып адзін: ад вытворцы да спажыўца — без пасярэднікаў! На жаль, у Мюнстэры толькі адна гаспадарка вырабляе, перапрацоўвае і дастаўляе 2 разы на тыдзень малочную прадукцыю (малако, тварог) сваім кліентам. У такіх сельсгаспрадпрыемстваў ёсць адна асаблівасць — каб прадукцыя была чыстай, яны павінны вырашчыць і чысты корм! У Германіі ўжо ёсць сельсгасаб'яднанні, якія працуюць па вельмі жорсткіх еўрапейскіх правілах і праходзяць самы строгі

кантроль на ўсіх этапах вытворчасці. Для экалагічна чыстай прадукцыі існуе адзіны еўрапейскі стандарт якасці (прадукты «organic»)

СВАБОДНЫЯ АД ГМА

Марціна Рых — актыўны праціўнік ГМА — лічыць яго зборай нябачнага генацыду. Марціна катэгарычная: «Ад назначна, я — супраць ГМА!»

Пытанне аб карысці і рызыцы генайна інжынерны было вынесена на абмеркаванне грамадскай ўжо напрыканцы 1990-х гадоў. Існуе вялікая колькасць абмежаванняў па прымяненні «зялёнай генайна інжынерны», палючы рызык, звязаныя з прымяненнем гэтага метаду, адзначаюцца вышэй, чым яго карысць. У сувязі з гэтым прывяду прыклад, звязаны з парушэннем генайна інжынерны лежыць відаў. У ВТ-кукурузу быў убудаваны ген зямляроўна бактэрыі *Bacillus thuringiensis*, і

яна пачала выпрацоўваць таксін, які забівае некаторыя віды насякомых-шкоднікаў — і гэта кукураза стала ўстойлівай да іх! А ў нашай мясцовасці НЯ-МА гэтых насякомых! Навошта нашым сялянам такая кукураза? Інфармацыі па ГМА яшчэ вельмі мала, і мы не ведаем, як яны паўплываюць на здароўе чалавека, і гэта невядома, згадзіцеся, палюхае. Магчыма, генайна інжынерны сціраюць межы, якія існуюць у прыродзе паміж жывымі арганізмамі — такімі, як жывёлы і расліны, або бактэрыі і расліны. Калі чалавек штучна змешвае тое, што ў прыродзе не камбінуецца натуральным чынам, наступствы могуць быць непрадбачанымі.

Германія — адна з краін, дзе ГМА выклікаюць найбольшае непрыманне ў насельніцтва. Аднак, нягледзячы на грамадскае супрацьстаянне, палітыка ўрада ў галіне рэгулявання вырашчвання ГМ-культур пакуль яшчэ не вызначана. Але ўжо дзве траціны насельніцтва Германіі выстаюць супраць прымянення «зялёнай генайна інжынерны».

Разгарнуць актыўную барацьбу з генайна мадыфікацыяй прадуктаў вымусяць выпадак з

атручаным кормам для жывёл — праціўнік ГМА сцвярджаюць, што падобнага не здаралася ў Германіі да пачатку выкарыстоўвання генайна мадыфікаваных сельсгаспрадуктаў. Сельская гаспадарка краіны адрагавала на такі настрой спажыўца, і ў 2003 годзе было створана каля 90 зон, свабодных ад ГМА, 30 з якіх знаходзіцца ў Баварыі. Мэтай праграмы з'яўлення падтрымка фермераў у справе стварэння гаспадарак без выкарыстання ГМ-культур. Фермеры бяруць на сябе добраахвотныя абавязальствы не вышчыраць ГМА — і гэта юрыдычна замацоўваецца ў выглядзе кантрактаў.

Першымі рэгіёнамі, свабоднымі ад ГМА, у краіне сталі Варбель-Рэкіц і Шарфхайд-Хорын у паўночна-ўсходняй частцы Германіі. Сёння агульная плошча гэтых тэрыторый складае ўжо больш як 600 тыс. га сельскагаспадарчых зямляў. Калі ўлічыць таксама лясныя ўгоддзі і ахоўныя прыродныя тэрыторыі, то атрымаецца, што сёння ў Германіі ад ГМА свабодна 1,25 млн га.

У 2004 годзе было вырашана зрабіць зонай і рэгіёнам, свабоднымі ад ГМА, горад Мюнхен. З агульнай сельскагаспадарчай плошчай у 3000 гектараў Мюнхен з'яўляецца адным з самых вялікіх сельскагаспадарчых раёнаў. На плошчы ў 1000 гекта-

- Ужыванне прадуктаў з ГМА можа прывесці да з'яўлення алергічных рэакцый, прытым зусім не бяскрыўдных. Вось, напрыклад, у ЗША, дзе ГМ-прадукты свабодна ужываюцца ў ежу, ад алергіі пакутуюць каля 70% насельніцтва. У Швецыі, дзе такія прадукты пад забаронай, усёго толькі 7%. Наўрад ці гэта супадзенне.
- Наступствам прыёму ў ежу прадуктаў з трансгенамі з'яўляецца і парушэнне структуры слізістай страўніка, з'яўленне ўстойлівай да антыбіётыкаў мікрафлоры кішчэніка.
- Яшчэ адным наступствам можа стаць панжэннае імунітэту ўсяго арганізма (70% імунітэту чалавека — у кішчэчніку), а таксама парушэнне абмену рэчываў.
- Трансгены маюць уласцівасць убудовываць у гены апарат мікраарганізма кішчэніка, а гэта ўжо мутацыя. Як вядома, менавіта мутацыі клетак прыводзяць да развіцця ракавых клетак.

Усе вышэйпералічаныя наступствы не з'яўляюцца гарантыванымі пры прыёме ежы з ГМА. Існуе толькі пэўная рызыка развіцця такіх захворванняў. Каб даказаць усё наступствы ужывання прадуктаў з ГМА, неабходна 40—50 гадоў. Таму, каб не нажыць сабе праблем і хвароб, будзе лепшай некалорая асцрожнасць падчас выбару прадуктаў харчавання. Хоць многія навукоўцы, якія займаюцца гэтай праблемай, запэўніваюць, што ў фарбаванні з ежай, якая змяшчае кансерванты, ароматызатары і парабенальнікі, ежа з ГМА наогул бяскрыўдная, а патэнцыйна небяспечна ўяўляюць толькі ГМ-мікраарганізмы, якія ўзаемадзейнічаюць з мікрафлорай кішчэніка.

раў вядзецца экалагічна чыстая гаспадарка. Таксама аказваецца падтрымка фермерам, якія не прымяняюць ГМА, з боку каталіцкай і евангеліскай царквы і Баварскага саюза садаводаў. Горад можа самастойна прымаць рашэнне аб невываранні культуры, якія змяшчаюць ГМА, на сваіх пасяўных плошчах. Такім чынам, усе арандатары сельскагаспадарчых плошчаў абавязаны адмовіцца ад выкарыстання ГМА — яны падпісалі дадаток да кантракта арэнды: «Я адмаўляюся ад выкарыстання сельскагаспадарчых культур, што змяшчаюць ГМА».

Асабліваю ўвагу нямецкія актывісты надаюць барацьбе з вытворчасцю мадыфікаванай соі кукурузы. Гэтая сельсгаскультура, з'яўляючыся мадыфікаванымі, трапляюць у корм жывёлы, далей (па ланцужку) застаюцца ў арганізме жывёл, што ў канчатковым выніку прыводзіць да з'яўлення ГМ-прадукту на сталях у выглядзе мяса, як аб малака.

Федэратыўная Рэспубліка Германія пераўтварыла Дзірэктывы ЕС у свой закон аб геннай інжынерны. Гэты закон цяпер рэгулюе пытанні, звязаныя з ГМА. Асноўная частка гэтага закона — агульнадаступны рэестр месцаў размешчання вытворчасці ГМА. У гэтым рэестры, які таксама размешчаны ў Інтэрнэце, паказаны ўсе сельскагаспадарчыя плошчы, на якіх вырашчваюцца культуры, што змяшчаюць ГМА.

ТОЛЬКІ ТЭОРЫЯ?

З іншага боку, павялічваюцца ціск з боку індустрыі і Сусветнай гандлёвай арганізацыі на агульную палітыку з мэтай аблегчыць увядзенне «зялёнай генайна інжынерны».

Скажам афіцыйна, што ГМА шкодныя, не можа ніхто. Часцей за ўсё ўжываецца такі тэрмін, які «патэнцыйна небяспечны». Каб зрабіць заяву аб шкодзе ГМА, неабходна правесці працяглыя і маштабныя даследаванні і эксперыменты. Сёння навукоўцы маюць толькі некаторыя «тэорыі аб наступствах».

Сам па сабе трансген, з'яўляючыся чалавекам, ніякай бачнай шкоды не наносіць, бо ўбудавана ў гены код людзей не можа. Ён можа толькі «букаць» па арганізме жывёл, што ў канчатковым выніку прыводзіць да з'яўлення ГМ-прадукту на сталях у выглядзе мяса, як аб малака.

Федэратыўная Рэспубліка Германія пераўтварыла Дзірэктывы ЕС у свой закон аб геннай інжынерны. Гэты закон цяпер рэгулюе пытанні, звязаныя з ГМА. Асноўная частка гэтага закона — агульнадаступны рэестр месцаў размешчання вытворчасці ГМА. У гэтым рэестры, які таксама размешчаны ў Інтэрнэце, паказаны ўсе сельскагаспадарчыя плошчы, на якіх вырашчваюцца культуры, што змяшчаюць ГМА.

Скажам афіцыйна, што ГМА шкодныя, не можа ніхто. Часцей за ўсё ўжываецца такі тэрмін, які «патэнцыйна небяспечны». Каб зрабіць заяву аб шкодзе ГМА, неабходна правесці працяглыя і маштабныя даследаванні і эксперыменты. Сёння навукоўцы маюць толькі некаторыя «тэорыі аб наступствах».

Сам па сабе трансген, з'яўляючыся чалавекам, ніякай бачнай шкоды не наносіць, бо ўбудавана ў гены код людзей не можа. Ён можа толькі «букаць» па арганізме жывёл, што ў канчатковым выніку прыводзіць да з'яўлення ГМ-прадукту на сталях у выглядзе мяса, як аб малака.

Федэратыўная Рэспубліка Германія пераўтварыла Дзірэктывы ЕС у свой закон аб геннай інжынерны. Гэты закон цяпер рэгулюе пытанні, звязаныя з ГМА. Асноўная частка гэтага закона — агульнадаступны рэестр месцаў размешчання вытворчасці ГМА. У гэтым рэестры, які таксама размешчаны ў Інтэрнэце, паказаны ўсе сельскагаспадарчыя плошчы, на якіх вырашчваюцца культуры, што змяшчаюць ГМА.

Скажам афіцыйна, што ГМА шкодныя, не можа ніхто. Часцей за ўсё ўжываецца такі тэрмін, які «патэнцыйна небяспечны». Каб зрабіць заяву аб шкодзе ГМА, неабходна правесці працяглыя і маштабныя даследаванні і эксперыменты. Сёння навукоўцы маюць толькі некаторыя «тэорыі аб наступствах».

Сам па сабе трансген, з'яўляючыся чалавекам, ніякай бачнай шкоды не наносіць, бо ўбудавана ў гены код людзей не можа. Ён можа толькі «букаць» па арганізме жывёл, што ў канчатковым выніку прыводзіць да з'яўлення ГМ-прадукту на сталях у выглядзе мяса, як аб малака.

Федэратыўная Рэспубліка Германія пераўтварыла Дзірэктывы ЕС у свой закон аб геннай інжынерны. Гэты закон цяпер рэгулюе пытанні, звязаныя з ГМА. Асноўная частка гэтага закона — агульнадаступны рэестр месцаў размешчання вытворчасці ГМА. У гэтым рэестры, які таксама размешчаны ў Інтэрнэце, паказаны ўсе сельскагаспадарчыя плошчы, на якіх вырашчваюцца культуры, што змяшчаюць ГМА.

Скажам афіцыйна, што ГМА шкодныя, не можа ніхто. Часцей за ўсё ўжываецца такі тэрмін, які «патэнцыйна небяспечны». Каб зрабіць заяву аб шкодзе ГМА, неабходна правесці працяглыя і маштабныя даследаванні і эксперыменты. Сёння навукоўцы маюць толькі некаторыя «тэорыі аб наступствах».

Сам па сабе трансген, з'яўляючыся чалавекам, ніякай бачнай шкоды не наносіць, бо ўбудавана ў гены код людзей не можа. Ён можа толькі «букаць» па арганізме жывёл, што ў канчатковым выніку прыводзіць да з'яўлення ГМ-прадукту на сталях у выглядзе мяса, як аб малака.

Федэратыўная Рэспубліка Германія пераўтварыла Дзірэктывы ЕС у свой закон аб геннай інжынерны. Гэты закон цяпер рэгулюе пытанні, звязаныя з ГМА. Асноўная частка гэтага закона — агульнадаступны рэестр месцаў размешчання вытворчасці ГМА. У гэтым рэестры, які таксама размешчаны ў Інтэрнэце, паказаны ўсе сельскагаспадарчыя плошчы, на якіх вырашчваюцца культуры, што змяшчаюць ГМА.

Скажам афіцыйна, што ГМА шкодныя, не можа ніхто. Часцей за ўсё ўжываецца такі тэрмін, які «патэнцыйна небяспечны». Каб зрабіць заяву аб шкодзе ГМА, неабходна правесці працяглыя і маштабныя даследаванні і эксперыменты. Сёння навукоўцы маюць толькі некаторыя «тэорыі аб наступствах».

Сам па сабе трансген, з'яўляючыся чалавекам, ніякай бачнай шкоды не наносіць, бо ўбудавана ў гены код людзей не можа. Ён можа толькі «букаць» па арганізме жывёл, што ў канчатковым выніку прыводзіць да з'яўлення ГМ-прадукту на сталях у выглядзе мяса, як аб малака.

Федэратыўная Рэспубліка Германія пераўтварыла Дзірэктывы ЕС у свой закон аб геннай інжынерны. Гэты закон цяпер рэгулюе пытанні, звязаныя з ГМА. Асноўная частка гэтага закона — агульнадаступны рэестр месцаў размешчання вытворчасці ГМА. У гэтым рэестры, які таксама размешчаны ў Інтэрнэце, паказаны ўсе сельскагаспадарчыя плошчы, на якіх вырашчваюцца культуры, што змяшчаюць ГМА.

Скажам афіцыйна, што ГМА шкодныя, не можа ніхто. Часцей за ўсё ўжываецца такі тэрмін, які «патэнцыйна небяспечны». Каб зрабіць заяву аб шкодзе ГМА, неабходна правесці працяглыя і маштабныя даследаванні і эксперыменты. Сёння навукоўцы маюць толькі некаторыя «тэорыі аб наступствах».

Сам па сабе трансген, з'яўляючыся чалавекам, ніякай бачнай шкоды не наносіць, бо ўбудавана ў гены код людзей не можа. Ён можа толькі «букаць» па арганізме жывёл, што ў канчатковым выніку прыводзіць да з'яўлення ГМ-прадукту на сталях у выглядзе мяса, як аб малака.

Федэратыўная Рэспубліка Германія пераўтварыла Дзірэктывы ЕС у свой закон аб геннай інжынерны. Гэты закон цяпер рэгулюе пытанні, звязаныя з ГМА. Асноўная частка гэтага закона — агульнадаступны рэестр месцаў размешчання вытворчасці ГМА. У гэтым рэестры, які таксама размешчаны ў Інтэрнэце, паказаны ўсе сельскагаспадарчыя плошчы, на якіх вырашчваюцца культуры, што змяшчаюць ГМА.

Скажам афіцыйна, што ГМА шкодныя, не можа ніхто. Часцей за ўсё ўжываецца такі тэрмін, які «патэнцыйна небяспечны». Каб зрабіць заяву аб шкодзе ГМА, неабходна правесці працяглыя і маштабныя даследаванні і эксперыменты. Сёння навукоўцы маюць толькі некаторыя «тэорыі аб наступствах».

Сам па сабе трансген, з'яўляючыся чалавекам, ніякай бачнай шкоды не наносіць, бо ўбудавана ў гены код людзей не можа. Ён можа толькі «букаць» па арганізме жывёл, што ў канчатковым выніку прыводзіць да з'яўлення ГМ-прадукту на сталях у выглядзе мяса, як аб малака.

Федэратыўная Рэспубліка Германія пераўтварыла Дзірэктывы ЕС у свой закон аб геннай інжынерны. Гэты закон цяпер рэгулюе пытанні, звязаныя з ГМА. Асноўная частка гэтага закона — агульнадаступны рэестр месцаў размешчання вытворчасці ГМА. У гэтым рэестры, які таксама размешчаны ў Інтэрнэце, паказаны ўсе сельскагаспадарчыя плошчы, на якіх вырашчваюцца культуры, што змяшчаюць ГМА.

Скажам афіцыйна, што ГМА шкодныя, не можа ніхто. Часцей за ўсё ўжываецца такі тэрмін, які «патэнцыйна небяспечны». Каб зрабіць заяву аб

■ Факт

РАК: МОЖНА ПАПЯРЭДЗІЦЬ, ВЫЯВІЦЬ, ЛЯЧЫЦЬ

Мінскі гарадскі анкадыспансер не ведае, як прыцягнуць жанчын на мамаграфічны скрынінг, які дапамагае дэягнаставаць рак малочнай залозы на раннім этапе. Для дзяржавы гэта вельмі дарагі праект. І грашовыя ўкладанні ў яго будуць эфектыўныя толькі ў тым выпадку, калі будзе забяспечана 90-працэнтная яўка жанчын, якія маюць патрэбу ў мамаграфічным абследаванні. Але нашы жанчыны пазбягаюць яго, таму што баюцца пацучы, або ў іх не ўсё ў парадку!

Урачы не сямляюцца паўтрацца, што рак малочнай залозы на ранніх стадыях паспяхова вылечваецца. Залучэння стадыі — гэта зусім іншае: больш пакутлівае лячэнне для жанчыны і зусім іншыя траты для дзяржавы. Але я «ключыць» самазахавальныя паводзіны ў нашых людзей?

— Рак існаваў, колькі існуе чалавецтва, — кажа **галоўны ўрач Мінскага гарадскога клінічна-анкадыспансера Уладзімір КАРАЊІК**. — Проста ў 1900-я гадзі сярэдняе працягласць жыцця складала 45 гадоў. Асноўны пік анказахаваньня пачынаецца пасля 60-гадовага ўзросту. Ёсць выключэнні, але мы бярэм асноўныя лічбы... У 1900-я гадзі праблема анкалагічных захворванняў мала каго цікавіла, таму што да гэтага ўзросту мала хто дажываў. «Іспанка» ўяўляла тады большую пагрозу для чалавецтва.

З развіццём медыцыны, павелічэннем працягласці жыцця, на вядучыя пазіцыі выдзіраецца злаякасны захворванні. Яны займаюць сёння другое месца ў свеце пасля сардэчна-сасудзістых. Чым большай будзе працягласць жыцця, тым часцей будуць выяўляцца злаякасныя новаўтварэнні. Як казаў нехта з анкалягаў, кожны чалавек памрэ ад раку, калі дажыве да яго. Рак — найбольш натуральнае зварыжэнне жыццяздэінасці чалавечага арганізма. Але грамадству трэба зразумець, што гэта за хвароба, як можна на абараніцца і як можна лячыцца ад яе. Таму што анказахаванні можна, на-першае, папярэдзіць, па-другое, выявіць на раннім этапе, па-трэцяе, правільна лячыць.

Святлана БУСЬКО.

У МІНСКУ АДКРЫЮЦЬ БАЛЬНІЦУ СЯСТРЫНСКАГА ДОГЛЯДУ

Першую ў сталіцы **Бальніцу сястрынскага догляду на 25 месцаў адкрылі да 2015 года.**

«Пра гэта карэспандэнту агенцтва «Мінск—Навіны» паведаміў намеснік старшыні Мінгарвыканкама Ігар Карпенка.

—Цяпер мы займаемся пошукам падыходзячага будынка, знайшлі варыянт у Заводскім раёне, — адзначыў ён. — Праектнае заданне на стварэнне бальніцы распрацавана, уключана ў інвестпраграму, будаўніцтва плануем пачаць у 2014 годзе. У Мінску, дарэчы, аддзяленне сястрынскага догляду арганізавана ў 11-й гарадской клінічнай бальніцы. У той жа час у гэтай клініцы ўсталявана высокатэхналагічнае абсталяванне. А сястрынскі догляд прадугледжвае ў большай ступені аказанне кваліфікаванай сацыяльнай і ў меншай — медыцынскай дапамогі хворым пажылога і старэчага ўзросту. Таму больш мэтазгодна з'явіць гэтым месцам для лячэння пацыентаў, якія маюць патрэбу ў высокатэхналагічнай меддапамозе, і пабудоваць бальніцу сястрынскага догляду.

Да ведама, падобныя бальніцы ёсць ва ўсіх рэгіёнах Беларусі. Гэта газраслікоўвая медустанова, асноўная мэта якой — аказанне кваліфікаванага догляду хворых пажылога і старэчага ўзросту, а таксама адзіночкі людзей, якія пакутуюць ад хранічных захворванняў і маюць патрэбу ў медыцынскай і сацыяльнай дапамозе. Там жа прапануюць і курс падтрымнага лячэння. У падобнай бальніцы кладуць, напрыклад, пажылых людзей, якія перанеслі інсульт, або тых, хто па розных прычынах сам просіць аб шпіталізацыі.

Для аплаты знаходжання ў стацыянары пацыенты пералічваюць 80 % ад дзяржаўных пенсій. Астатняя частка грашовых сродкаў застаецца ў іх для аплаты асабістых выдаткаў. Разам з тым, як паказвае практыка, адлічэнні з пенсій пакрываюць толькі 30 % рэальных выдаткаў на ўтрыманне пацыентаў і іх догляд.

«Мінск—Навіны»

ДАСТОЙНЫ ФІНАЛ,

АБО ЯК ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ ЯКАСЦЬ ЖЫЦЦЯ НЕВЫЛЕЧНА ХВОРАМУ?

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

Першымі пра якасць жыцця пачалі думаць развітыя краіны. Любое лячэнне, любы від дапамогі там цяпер разглядаецца менавіта з гэтага пункту гледжання. Невылечна хворы — састарэлы бацька, маладая жонка або малое дзіця — не павінны паміраць, скажам, ад пралежняў, бо мае права на адпаведны догляд. Урэшце, чалавек, якому выставілі страшны дэягназ, адрозніваецца ад навакольных толькі тым, што ведае прыблізную колькасць адлужчальных яму дзён. А яшчэ тым, што яму ўжо не дапамагае медыцына — патрэбна паліатыўная, падтрымальна дапамога, якая дазваляе палепшыць якасць жыцця не толькі тых, чые захворванне пагражае жыццю, але і членаў сям'і такога пацыента. Паліатыўны падыход закліканы не толькі аблегчыць пакуты з дапамогай лячэння болю ці ванітаў, але і аказаць любую іншую падтрымку — сацыяльную, псіхалагічную, духоўную. Звычайна такая ўсебаковая дапамога аказваецца ў спецыяльных установах — хоспісах. Пра тое, як працуе такая ўстанова ў нас, а таксама пра дзейнасць іншых дзяржаўных і грамадскіх службаў і іх прадстаўнікоў (дамоў-інтэрнатаў і тэрытарыяльных цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва ў валанцёрскай, святароў і сясцёр міласэрнасці) ішла размова падчас пасяджэння «Круглага стала» ў рэдакцыі «Звязды».

У абмеркаванні ўзялі ўдзел **Вольга МЫЧКО** — галоўны пазаштатны спецыяліст па паліатыўнай медыцынскай дапамозе Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь, галоўны ўрач бальніцы паліатыўнага догляду «Хоспіс»; **Таццяна КНЯЗЕВА** — галоўны спецыяліст у прапанаванай сацыяльнай падтрымкі насельніцтва камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама; **Галіна КУДРАВЕЦ** — намеснік дырэктара Дома-інтэрната для пенсіянераў і інвалідаў; **Аляксандр СТРАХА** — протаіерэй, настаўнік рэлігійнай абшчыны «Прыход храма ў гонар Вялікамуцаніка Георгія Пераможа ў г. Мінску Мінскай епархіі Беларускай праваслаўнай царквы»; **Надзея АСІНкіна** — кіраўнік Школы сясцёр міласэрнасці Саюза сястрыцтваў Беларускай праваслаўнай царквы; **Вікторыя ФІЛІПЕНКА** — валанцёр нефармальнага аб'яднання «Кола сяброў».

Кожны з нас можа апынуцца побач са сваяком, якому засталіся лічаныя месяцы, які толькі вачыма будзе здыюны сказаць нам: «Зрабі што-небудзь, дапамажы».

І дапамагчы можна.

шую чаргу, размова ідзе пра непрацаздольных або тых, хто апынуўся ў цяжкай жыццёвай сітуацыі. Саміх сацыяльных работнікаў у сталіцы не хапае па прычыне даволі нізкага заробку. На працу бяруцца людзі без спецыяльнай адукацыі, у тым ліку студэнты, пенсіянеры. Аддзелены сацыяльнай дапамогай на даму каардынуюць дзейнасць сацыяльных работнікаў, якія абслугоўваюць тэрыторыю раёна. У сталіцы на такім абслугоўванні знаходзяцца зараз каля 2,8 тысячы чалавек. На аднаго сацыяльнага работніка прыпадае 8—10 чалавек. У абавязкі ўваходзіць аказанне сацыяльна-бытавых і сацыяльна-рэабілітацыйных паслуг. Найбольш запатрабаваныя з іх — наблічэнні і дастаўка прадуктаў, дапамога ў гатаванні ежы, суправаджэнне ў мед. установу.

На абслугоўванне грамадзяне прымаюцца ў падставе іх заўа на імя дырэктара тэрытарыяльнага цэнтра. Далей заключаецца дагавор, паколькі абслугоўванне такога кшталту платнае. Кошт адной норма-гадзіны — 2,5 тысячы рублёў. Сам візіт сацыяльнага работніка каштуе каля 4,5 тысячы рублёў. У дагаворы абавязнае перадычынасць наведвання і аб'ём паслуг.

Адзіноцы асобы або пенсіянеры, чыя пенсія меншая за два бюджэты прахворчага мінімуму, маюць права на 40-працэнтную зніжку пры аплаце нашых паслуг. Прадугледжана і права на бясплатнае абслугоўванне, аднак пад гэтую катэгорыю ў сталіцы сёння ніхто не падпадае. З-за таго, што паслугі платныя, у нас бываюць выпадкі, калі мы бачым, што дапамога неабходна, аднак чалавек не гатовы заключыць дагавор і плаціць за паслугі.

Сама сацыяльнае абслугоўванне можа быць рэгулярным або разавым. У першым выпадку хворы абследуюцца на даму, выствяляюцца ўмовы яго пражывання, вызначаецца аб'ём дапамогі, які неабходна прадаставіць. Наш спецыяліст мае права запытацца ва ўстанове аховы здароўя пра ступень страты рухальнай актыўнасці. Калі чалавек страціў здыюнасць да самаабслугоўвання, значыць, патрабуецца штодзённы догляд.

Самой наўнясцю аплаты наша служба ў нейкім сэнсе імкнецца звяртаць увагу сваякоў на неабходнасць самім кляпацца пра блізкага чалавеча. Бо ў тых паслугах, што мы прапаноўваем, няма нічога асабліва цяжкага — гэта можа зрабіць любы чалавек, нават школьнік. Спецыяльная падрыхтоўка не патрабуецца для паходу ў магазін.

Наша сацыяльная служба прадастаўляе і паслугі сядзелкі (адна норма/гадзіна сядзелкі ў дзённым часе каштуе каля 20 тысяч рублёў). Сёння ў новым заканадаўстве прадугледжана магчымасць прымець сядзелка на працу за кошт бюджэту. Мы будзем даваць такім работнікам сацыяльны пакет, змяшчаючы іх, і такім чынам, дарэчы, зможам быць бліжэй непасрэдна да паліатыўнай дапамогі. Аднак такая практыка пачнецца толькі з наступнага года.

Вікторыя ФІЛІПЕНКА: — А ці нямае ў сацыяльнай службе сёння якасці не столькі нават выконваць фізічную працу па доме або хадзіць у краму, колькі проста працягваюць увагу да людзей, якія пражываюць адны

Вольга МЫЧКО.

Таццяна КНЯЗЕВА.

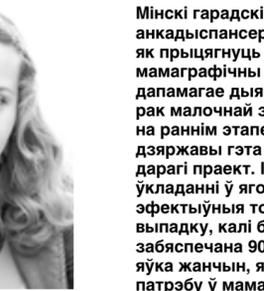
Галіна КУДРАВЕЦ.

Аляксандр СТРАХА.

Надзея АСІНкіна.

Вікторыя ФІЛІПЕНКА.

жывання пацыента — больш за 1 год, то ў пэўных сітуацыях размова ідзе пра накіраванне ў дом-інтэрнат.

Ахова здароўя ўносіць толькі пэўную лепту ў гэтую справу. Астатняе — справа шэрагу службаў. Сацыяльнай, грамадскай, духоўнай... Толькі ўсе разам яны здольны зрабіць так, каб невылечна хворы чалавек, чый прагноз жыцця не перавышае аднаго года, дастойна пайшоў з жыцця.

Таццяна КНЯЗЕВА: — Сацыяльна дапамога на даму існуе ў нашай краіне больш за 25 гадоў. У 2000-х у кожным раёне краіны і кожным раёне горада былі створаны тэрытарыяльныя цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Гэта шматфункцыянальныя ўстановы, у структуру якіх уваходзяць некалькі аддзяленняў. Іх спецыялісты займаюцца рознымі катэгорыямі грамадзян. У пер-

ці захварэлі? Наведаць чалавеча выключна дзеля таго, каб той не адчуваў сябе кінутым?

Таццяна КНЯЗЕВА: — Той, хто сам здольны хадзіць, запрашаецца непасрэдна ў цэнтр сацыяльнага абслугоўвання, дзе менавіта з такой катэгорыі паводзіны сталі групы здарова і навучаны камп'ютарным навыкам. Ёсць у нас і магчымасць адкрыцця аддзялення дзённага знаходжання для пажылых за кошт бюджэтных сродкаў. Калі ж чалавек не мабільны і яму не патрэбны паслугі менавіта сацыяльнага работніка, мы заахвочваем у такіх выпадках валанцёраў з ліку тых жа пенсіянераў.

Галіна КУДРАВЕЦ: — Наш Дом-інтэрнат для пенсіянераў і інвалідаў разлічаны на 440 ложкаў. Гэтыя месцы размяркоўваюцца паміж адзіночкі, пенсіянерамі, інвалідамі з дзяцінства. Так, у нас пражываюць 38 дзяцін-інвалідаў з ліку сірот. Усе знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні. 10 працэнтаў ад памеру пенсіі выдаецца на рукі.

Ёсць магчымасць і платнага пражывання за аплаты 2 млн 700 тыс. за месяц. Гэта для інвалідаў і пенсіянераў, якія маюць дзясці працаздольнага ўзросту, партнёра па шлюбе або бацькоў. Платнае пражыванне не больш за 1 год. За памянёныя грошы інтэрнат прапануе ложак, пасцельную бялізну, тлумбачку, 4-разовае харчаванне і абслугоўванне. Нашы работнікі сочаць за прыёмам лекаў, дапамагаюць памыцца, паесці, апрануцца... Лекаў могуць быць і з сабой, але ў нас ёсць і ўласная аптэка. Ёсць таксама фізіятэрапія, лячэбная фізкультура, паслугі цырульніка.

12 ложкаў разлічаны на платнае кароткатэрміновае знаходжанне — 30 дзён. У народзе гэту паслугу прызвалі «месяцам перадышкі», калі людзі прывозяць да нас цяжка хворых

12 ложкаў разлічаны на платнае кароткатэрміновае знаходжанне — 30 дзён. У народзе гэту паслугу прызвалі «месяцам перадышкі», калі людзі прывозяць да нас цяжка хворых

12 ложкаў разлічаны на платнае кароткатэрміновае знаходжанне — 30 дзён. У народзе гэту паслугу прызвалі «месяцам перадышкі», калі людзі прывозяць да нас цяжка хворых

12 ложкаў разлічаны на платнае кароткатэрміновае знаходжанне — 30 дзён. У народзе гэту паслугу прызвалі «месяцам перадышкі», калі людзі прывозяць да нас цяжка хворых

сваякоў, якія сапраўды маюць патрэбу ў настайнай дапамозе. Для такога размяшчэння патрабуецца мінімальна колькасць медабследванняў.

Летась мы адкрылі і аддзяленне паліатыўнай дапамогі на 30 ложкаў. Туды паступаюць пацыенты згодна з медыцынскімі паказаннямі, і для догляду іх у нас ёсць адпаведныя ложка, пад'ёмнікі. Тут мы цесна супрацоўнічаем з хоспісам, спецыялісты яога падбіраюць цяжка хворым пацыентам схему лячэння, пасля чаго перадаюць нам.

Зборам неабходных дакументаў, афармленнем на доўгатэрміновае знаходжанне займаецца тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання. Для кароткатэрміновага знаходжання збор дакументаў мінімальны — флюараграфія, аналізы крыві і мачы, бактэрыяскалія, МРТ, заключэнне ўрачоў — дэрматолога і псіхіятра, выписка з амбулаторнай карткі. Гэта неабходна прайсці па месцы жытцтва. Да ляжачых пацыентаў спецыялісты могуць прыйсці і на дом.

У нас зварышаецца капітальны рамонт. Умовы пражывання, догляд вельмі добрыя, хоць і няма межаў для ўдасканалення. Многія нашы пацыенты наогул кажуць, што менавіта тут пачалі жыць. Утвараюцца і сямейныя пары. Некаторыя працуюць — у нас ці ў горадзе. Мы імкнёмся наладзіць і культурнае жыццё. Пры жаданні наведаць у горадзе музей, паехаць на нейкую экскурсію можна спецыялістаў па ўзёй краіне і бачу, што літаральна за 4—5 выязных заняткаў сёстры асвойваюць галоўнае, пачынаюць працаваць на месцах і не патрабуюць ужо прыхаць і зрабіць нешта замест іх. Безумоўна, неабходна зрабіць такія веды як мага больш даступнымі. Бо практыка паказвае: людзі звоняць нам ледзь не штодня і просіць: дайце сядзелку! Аднак у большасці выпадкаў ім патрэбна не сядзелка, а навывкі і ўменні ў самастойным доглядзе блізкага чалавека. Проста нехта павінен ім паказаць і патлумачыць — забяспечыць гэтыя навыкі. Статусу навучальнай установы ў нас, вядома, няма, аднак пры царкве працуюць адпаведныя курсы, акрамя таго, нашы сёстры консулююць па пытаннях догляду па месцы пражывання хворага і па тэлефоне.

Вольга МЫЧКО: — Адна з самых важных задч хоспіса — таксама навучанне сваякоў доўгатэрміновай дапамозе. Гэта не да канца пакуль наладжана, паколькі сама сетка паліатыўнай дапамогі ў краіне яшчэ абмежаваная. Не хапае пакуль спецыя-

лістаў. Тут, як было правільна сказана, не зробіш нейкую камп'ютарную праграму, і чытанне кніжкі не дапаможа... Навучаць трэба толькі ля ложка хворага! Той, хто вучыць, павінен бачыць, у якіх умовах пражывае хворы. Неабходна ўлічыць шэраг момантаў, а далей паказаць, расказаць і папраціць паўтарыць.

А сядзелак ніколі не падрыхтуеш столькі, каб хапіла ўсім і кожнаму. Бездапаможныя, цяжкахворыя людзі — якія перанеслі інсульт, траўму, састарэлыя з энцэфалапатыяй і дэменцыяй — могуць жыць гадамі, і трэба штодня вырашаць для іх і за іх шэраг пытанняў, у тым ліку, скажам, юрыдычных... Сацыяльны кампанент у такіх выпадках займае асноўнае месца ў паліатыўным доглядзе. І тут патрэбны не толькі ці не столькі таблеткі, а замена памперсаў, прафілактыка пралежняў... У нейкі момант гэтым могуць займацца сваякі, аднак на нейкі час сваякі павінны мець права ўзяць перадышку і зварнуцца ў сацыяльныя службы. Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны бу-

фер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях. І вось тут яшчэ вельмі шмат працы. Наогул кожная краіна сама вырашае, як будаваць гэты буфер, якія арганізацыі і структуры прыцягваць. Ёсць краіны (напрыклад, Германія), дзе ў падобную працу ў якасці валанцёраў актыўна ўцягваюцца студэнты і грамадзяне пенсійнага ўзросту, пераважна жанчыны. Праўда, там валанцёр мае пэўны сацыяльны статус.

Вікторыя ФІЛІПЕНКА: — Мне падабаецца кароткі анекдот: «Вырашы жыць вечна. Пакуль атрымліваецца». Мы ўсе, у тым ліку і прысутныя за «круглым сталом», калі-небудзь памром. Гэта так, і гэта нармальна. Іншая рэч, у нашым грамадстве тэма смерці лічыцца «ненармальнай», у нас чамусьці не гавораць пра смерць. Проста страшна, а таму лепей «не думаць пра гэта». Мы заўважым прысутнасць смерці ў нашым жыцці хіба толькі тады, калі чуем, што нехта раптоўна загінуў, напрыклад, рабіўсі на самалеці. Смерці ж ад старасці ў нас проста няма. Мне здаецца, гэта вельмі дрэнна. Смерць — таксама частка жыцця, і гэта нейкая вялікая роўнасць, дадзена нам Богам. Бо яе ніхто не можа пазбегнуць. Нашаму грамадству, праўда, нежак удаецца абмінуць гэтую тэму, аднак не саму смерць. А значыць, не пазыздрасці тым сем'ям, у якіх з'яўляецца чалавек, чыя смерць ідзе павольна. Блізкія такога чалавека аказваюцца не гатовымі прыняць сітуацыю, справіцца з ёю самім і пасля дапамагчы годна дажыць апошнія дні сваяку. Мы павінны ў прыняццё перастаць баяцца тэмы смерці. І, можа быць, гэта нават паспрыяе таму, што мы будзем больш адказна ставіцца да свайго жыцця.

Вікторыя ФІЛІПЕНКА: — Мне падабаецца кароткі анекдот: «Вырашы жыць вечна. Пакуль атрымліваецца». Мы ўсе, у тым ліку і прысутныя за «круглым сталом», калі-небудзь памром. Гэта так, і гэта нармальна. Іншая рэч, у нашым грамадстве тэма смерці лічыцца «ненармальнай», у нас чамусьці не гавораць пра смерць. Проста страшна, а таму лепей «не думаць пра гэта». Мы заўважым прысутнасць смерці ў нашым жыцці хіба толькі тады, калі чуем, што нехта раптоўна загінуў, напрыклад, рабіўсі на самалеці. Смерці ж ад старасці ў нас проста няма. Мне здаецца, гэта вельмі дрэнна. Смерць — таксама частка жыцця, і гэта нейкая вялікая роўнасць, дадзена нам Богам. Бо яе ніхто не можа пазбегнуць. Нашаму грамадству, праўда, нежак удаецца абмінуць гэтую тэму, аднак не саму смерць. А значыць, не пазыздрасці тым сем'ям, у якіх з'яўляецца чалавек, чыя смерць ідзе павольна. Блізкія такога чалавека аказваюцца не гатовымі прыняць сітуацыю, справіцца з ёю самім і пасля дапамагчы годна дажыць апошнія дні сваяку. Мы павінны ў прыняццё перастаць баяцца тэмы смерці. І, можа быць, гэта нават паспрыяе таму, што мы будзем больш адказна ставіцца да свайго жыцця.

Вікторыя ФІЛІПЕНКА: — Дзякуй Богу, зараз ёсць неабходныя лекі для купіравання болю, ёсць расходныя матэрыялы. Некалі і гэта было дэфіцытам... Дапамога сваякам — самая розная — вельмі патрэбна... Бо, як правіла, сваякоў паралізуе тое, што адбылося з іх блізкімі, і сам факт, што ты не адзін, можа быць надзвычай важным. Нават пара слоў ад сацыяльнага работніка ў такой сітуацыі — вялікая справа.

Вікторыя ФІЛІПЕНКА: — Дзякуй Богу, зараз ёсць неабходныя лекі для купіравання болю, ёсць расходныя матэрыялы. Некалі і гэта было дэфіцытам... Дапамога сваякам — самая розная — вельмі патрэбна... Бо, як правіла, сваякоў паралізуе тое, што адбылося з іх блізкімі, і сам факт, што ты не адзін, можа быць надзвычай важным. Нават пара слоў ад сацыяльнага работніка ў такой сітуацыі — вя-

лікая справа, паверце. Людзі ж, якія працуюць у такой установе, як хоспіс, — вялікі гуманісты, робяць неверагодна важную справу. І ім самім таксама трэба дапамагчы рабіць гэту справу. Прапаноўваць тое, што можаш, на тым здыюны... Бо ўся гэтая сістэма дапамагае не толькі асобна хворым людзям, але яшчэ некалькім яго сваякам, сябрам, саслужыўцам і г.д., якія становяцца міжволі ўцягнутымі ў такую напружаную сітуацыю. Кожны з нас мае магчымасць зрабіць высакародную, Боскую справу — хоць бы наведаць, напайць ці сказаць добрае слова таму, хто ўжо страціў магчымасць паклапаціцца пра сябе...

Яшчэ ў 90-я мы з сябрамі вырашылі, што гатовыя дапамагаць. Але каго? Як? На шчасце, так здарылася, што мы пазнаёміліся з Вольгай Мычко, даведаліся пра хоспіс. І паступова высветлілася, што тут працы хапае. Патрэбны памперсы для дарослых, туалетная папера, ручнікі і г.д. Мы дапамагалі і дапамагам на тэры наваходнасці. І самае важнае тое — стабільнасць і пастаянства. Неабавязкова прападаць у хоспіс штодня, аднак калі табе пазвоць і скажуць, што

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для насельніцтва ў пэўных сітуацыях.

Усіх цяжкахворых мы па хоспісах ці дамаў-інтэрнатах не размяркуем. Аднак мы можам стварыць у нашым грамадстве пэўны сацыяльны буфер, паслугі, даступныя для

КОЛЬКАСЦЬ ПРЭТЭНДЭНТАЎ НА СТУДЭНЦКІ БЛЕТ СКАРАЦЛАСЯ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Адной з асаблівасцяў уступнай кампаніі гэтага года ў БДУ стане павелічэнне прыёму на скарачаную форму навучання выпускнікоў каледжаў. Іх будучы прымаць на 10 спецыяльнасцяў (летас прымалі толькі на тры): «Правазнаўства», «Матэматыка і інфармацыйная тэхналогія», «Сацыяльная работа», «Дызайн», «Руска філалогія», «Беларуская філалогія», «Документазнаўства», «Фінансы і крэдыт», «Менеджмент», «Бізнес-адміністраванне». Скарачэнне тэрмінаў навучання пасля каледжа складзе як мінімум год.

Увогуле на працягу трох апошніх гадоў прыём у ВНУ выпускнікоў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў для атрымання адукацыі ў скарачаны тэрмін паступова павялічваўся. У 2012 годзе ён склаў 15,7 тыс. выпускнікоў ССНУ, або 17,8% ад агульнай колькасці. У 2013 годзе прыём на скарачаны тэрмін навучання будучы асобы ўважліва ўжо 39 ВНУ, прычым Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Я. Купалы, Беларуска-Рэйска-Сісцэмаўскі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт, Гомельскі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт імя П. Сухого, Мінскі інстытут кіравання сёлета Істотна пашырылі пералік спецыяльнасцяў па падрыхтоўцы кадраў па інтэграваных праграмах.

БУДЗЬ У КУРСЕ:

Згодна з Кодэксам аб адукацыі, устаноўвы вышэйшай адукацыі заключаюць цяпер дагаворы з усімі студэнтамі: не толькі платнай, але і бюджэтнай формы навучання. У дагаворах прапісаны ўмовы навучання і ўзаемны абавязальнасці бакоў. Але калі абітурыент непашукаў, то для падпісання дагавора патрабуецца прысутнасць яго законнага прадстаўніка. На сайце Міністэрства адукацыі прадстаўлены тыповыя дагаворы аб падрыхтоўцы спецыяліста з вышэйшай адукацыяй і за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту, і на платнай аснове.

На працягу некалькіх апошніх гадоў у БДУ канстатавалі зніжэнне агульнай паспяховасці студэнтаў, але, нарэшце, намецілася станоучая тэндэнцыя — якасць падрыхтоўкі студэнтаў пачала расці, пра што сведчаць і вынікі зямовыя сесіі... Колькасць першакурснікаў, якія атрымалі тры незадавальняючыя адзнакі, што цягне за сабой аўтаматычнае адлічэнне, зменшылася на 2%, затое павялічылася колькасць тых, хто навучаецца на 6 балаў і вышэй.

Таму павышэнне мінімальнага прахаднога бала на кантралізаваным тэсціраванні ў БДУ толькі вітаюць, хоць і разумою, што павышэнне ніжняй планкі на ЦТ прывядзе да таго, што не ўсе месцы будучы запобягуць на платнай форме навучання. Але для БДУ

больш важна ўкамплектаваць «якаснымі» абітурыентамі бюджэтныя аддзяленні. Асабліва гэта актуальна для прыроднаадукацыйна-навуковых дысцыплін.

Дарчы, сёлета ў БДУ адкрываецца 11 новых спецыяльнасцяў: «Матэматыка і інфармацыйная тэхналогія», «Камп'ютарная матэматыка і сістэмны аналіз», «Механіка і матэматычнае мадэляванне», «Камп'ютарная фізіка», «Фізіка нанаматэрыялаў і нанатэхналогія», «Ядзерная фізіка і тэхналогія», «Фундаментальная хімія», «Хімія высокіх энергій», «Хімія лекавых спалучэнняў» і г. д. Даволі складана ўявіць сабе на такіх сур'ёзных спецыяльнасцях уладальнікамі нізкіх балаў.

ПЕРАВАГІ АЎТАМАТЫЗАВАНАЙ СІСТЭМЫ ЗАЛІЧЭННЯ

Абітурыенты з недастаткова высокімі баламі ў сертыфікатах ЦТ па фізіцы і матэматыцы, на жаль, пры прыёме на тэхнічныя спецыяльнасці — будзённа з'ява. Аднак Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі гэтага года заахвочвае латэць у найменшай ступені, прынамсі, яго бюджэтную форму навучання.

Так, на дзённую бюджэтную форму навучання на тэхнічна-адукацыйным профілі праходны бал выпускнікоў гарадскіх школ склаў 220 і вышэй. Для выпускнікоў сельскіх школ — 210 і вышэй. Самыя высокія праходныя балы былі ў тых, хто паступаў на спецыяльнасці «Інфарматыка і тэхналогія праграмавання» — 356, «Эканоміка і арганізацыя вытворчасці» — 343 і «Праграмае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій» — 333. (300 балаў і больш мелі латэць больш як 30% абітурыентаў БДУР. Як, цікава, будзе складацца конкурсная сітуацыя сёлета?)

Галоўнае новаўвядзенне сёлётай прыёмнай кампаніі ў БДУР — магчымасць указваць пры падачы дакументаў на спецыяльнасці тэхнічна-адукацыйнага профілю адразу 7 прыярытэтных спецыяльнасцяў. Нагадаем, што толькі ў БДУР дзейнічае аўтаматызаваная сістэма прыёму заяў і залічэння. Спачатку абітурыент са сваім наборам сертыфікатаў удзельнічае ў конкурсе на спецыяльнасць, указаную ў прыярытэтных першай, а затым — па другой і іншых спецыяльнасцях. Толькі пры паступленні на эканамічны профіль засталася два прыярытэты.

Трэба дадаць, што ў БДУР пасля заканчэння першага ці другога курсаў студэнт пры жаданні будзе мець магчымасць перайсці на любую іншую спецыяльнасць з мінімальнай здачай акадэмічнай рэзіцыі, паколькі вучэбныя планы і праграмы па ўсіх спецыяльнасцях на першым і другім курсах максімальна ўніфікаваныя. Калі будучы свабодныя

Юлія Марына БЕГУНОВА

Парадак замены сертыфіката:

Для замены сертыфіката ў Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў неабходна прад'явіць наступныя дакументы:

Пры страце сертыфіката:

1. Дакумент з любой рэдакцыі газеты, які пацвярджае размешчанае там паведамленне аб несапраўднасці сертыфіката на імя заяўніка.
2. Ксеракопію пашпарта.
3. Заяву на імя дырэктара РІКВ.

Пры замене пашпарта (віду на жыхарства):

1. Даведку з органаў унутраных спраў аб замене пашпарта (віду на жыхарства).
2. Ксеракопію новага пашпарта.
3. Сертыфікат, які падлягае замене.
4. Заяву на імя дырэктара РІКВ.

Пры памылках у сертыфікаце:

1. Ксеракопію пашпарта.
2. Сертыфікат, які падлягае замене.
3. Заяву на імя дырэктара РІКВ.

курсы і магчымасці сумясціць паступленне і адпачынак за мяжой. Праўда, яшчэ пасля абвешчання вынікаў ЦТ звалі абітурыентаў, якіх кішавіла, ці не будзе зменшана ніжняе значэнне тэставага бала? Але такое пытанне ў міністэрстве не разглядалася.

Наконт асобнага конкурсу сярэдніх абітурыентаў-граджан і абітурыентаў з сельскіх мясцовасцяў ў Міністэрстве адукацыі патлумачылі, што залічэнне на асобным конкурсе ажыццяўляецца толькі на бюджэтныя месцы. Спачатку на месцы, вызначаныя кантрольным

БУДЗЬ У КУРСЕ:

Грамадзянам Расійскай Федэрацыі, Рэспублікі Казахстан, Кыргызскай Рэспублікі, Рэспублікі Таджыкістан, а таксама грамадзянам Рэспублікі Беларусь, якія пастаянна пражываюць на тэрыторыі замежных дзяржаў і там атрымалі агульную сярэднюю адукацыю, даецца магчымасць паступлення на платную форму навучання ў беларускія ВНУ толькі па выніках гуртаркі — без уступных іспытаў. Але ў гэтым выпадку аплачаць навучанне яны будучы па тэарыях, устаноўленых для замежных грамадзян. Дакументы ад замежных грамадзян, а таксама ад грамадзян краін ЕўрАзЭС, будучы прымацца прыёмнымі камісіямі да 15 кастрычніка ўключна...

месцы на бюджэтнай форме, у студэнта ёсць шанцы трапіць на «бюджэт», а пры іх адсутнасці можна будзе перавесціся на платную форму навучання. Затое менавіта на тую спецыяльнасць, якая сапраўды будзе малодму чалавеку па душы.

У БДУР у новым навучальным годзе адкрываецца адразу 12 новых спецыяльнасцяў: «Праграмаванне мабільных сістэм», «Радыётэхніка (праграмаванне радыёэлектронных сродкі)», «Радыётэхніка (тэхніка лічбавай радыёсувязі)», «Электронныя і інфармацыйна-кіруючыя сістэмы фізічных устаноў», «Інфармацыйна-тэхналогія», «Эканоміка электроннага бізнесу», «Электронныя маркетынг» і іншыя.

Таксама ў Беларускім дзяржаўным ўніверсітэце інфарматыкі і радыёэлектронікі была адноўлена вярчэнная форма навучання, якая стала цудоўнай альтэрнатывай звычайнаму аддзяленню. У першую чаргу вярчэнная форма навучання адрозніваецца ад звычайнай, хоць наяўнасць працуючай кніжкі і не з'яўляецца абавязковай умовай для паступлення. Падрыхтоўка на вярчэннай форме навучання будзе вярсца па чатырох спецыяльнасцях: «Электронныя вылічальныя сродкі», «Інжынерна-псіхалагічнае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій», «Інфармацыйныя тэхналогіі і кіраванне ў тэхнічных сістэмах» і «Вылічальныя машыны, сістэмы і сеткі».

ПАСТУПЛЕННЕ ЦІ АПДАЧЭННЕ ЗА МЯЖОЙ?

У ліпені найбольшая колькасць пытанняў, што паступаюць на «гарачую» лінію Міністэрства адукацыі, як правіла, датычацца праваздзяння для сельскай моладзі асобнага кон-

Абітурыенты падаюць у прыёмную камісію наступныя дакументы:

- заяву на імя кіраўніка ВНУ па устаноўленай форме;
- арыгіналы дакумента аб адукацыі і дадаткі да яго;
- арыгіналы сертыфікатаў кантралізаванага тэсціравання;
- медыцынскую даведку па форме, устаноўленай Міністэрствам аховы здароўя;
- дакументы, якія пацвярджаюць права абітурыента на льготы пры прыёме на навучанне;
- 6 фотаздymкаў памерам 3 на 4 см.

мі лічбамі прыёму (без уліку лічбавы прыёму на умовах мэтай падрыхтоўкі), залічваюцца асобы, якія маюць льготы на залічэнне без уступных іспытаў і па-за конкурсам. А з тых месцаў, што засталіся, дзеляцца прапарцыянальна падазбенным заявам сярэдніх катэгорый абітурыентаў — сельскіх і гарадскіх. А пры залічэнні на умовах аплатаў дзейнічае агульны конкурс, без раздзялення выпускнікоў на сельскіх і гарадскіх.

Дарчы, і на бюджэтную форму навучання не заўсёды бывае асобны конкурс. Калі бал сялянчын вышэйшы ці роўны балу гараджан, то праводзіцца агульны конкурс. У 2012 годзе агульны конкурс ажыццяўляўся больш чым на палову спецыяльнасцяў, гэта значыць, што ў абітурыентаў з сельскіх населеных пунктаў былі даволі высокія балы.

Што тычыцца ўладальнікаў мэставых накіраванняў, то калі абітурыент па конкурсе не праходзіць на мэставыя месцы, ён аўтаматычна ўдзельнічае ў агульным конкурсе на бюджэтнае навучанне, а калі і тут яму не хапае балаў, ён можа паступіць на умовах аплатаў.

Ад абітурыентаў, якія не прайшлі па конкурсе на дзённую бюджэтную форму навучання, дакументы для ўдзелу ў конкурсе ў той жа ВНУ на завочную і вярчэнную формы атрымання адукацыі за кошт сродкаў бюджэту будучы прымацца па 2 жніўня, а на дзённую, завочную і вярчэнную формы навучання на платнай аснове — па 4 жніўня.

Трэба мець на увазе, што, згодна з Правіламі прыёму ў ВНУ, абітурыент павінен прад'явіць у прыёмную камісію дакумент, які сведчыць яго асобе. Бацькі падаваюць дакументы ў прыёмную камісію замест сваіх дзяцей могуць толькі ў выключных выпадках: напрыклад, калі абітурыент выехаў за мяжу для ўдзелу ў міжнародных алімпіадах, спаборніцтвах ці конкурсах, у выпадку хваробы і лячэння за мяжой па накіраванні ўстановы

Залічэнне, як аб'яцалі ў Міністэрстве адукацыі, будзе ажыццяўляцца ў максімальна адкрытым рэжыме, таму што поўная і праўдзівая інфармацыя аб ходзе прыёму дакументаў з'яўляецца сведчаннем празрыстасці конкурсу. Спісы залічаных павінны змяшчаць інфармацыю аб колькасці набраных балаў і льготным залічэнні (без уступных іспытаў і па-за конкурсам), каб у абітурыентаў і іх бацькоў не ўзнікала ні цені сумнення.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Белгазпромбанк
Энергия твоего будущего!

Совместное белорусско-российское ОАО «Белгазпромбанк»
220121, г. Минск, ул. Прилтыцкого, 60/2. Телефон для справок: 120

Отчетность о деятельности ОАО «Белгазпромбанк» по состоянию на 1 июля 2013 г., составленная в соответствии с НСФО
БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2013 г.
ОАО «Белгазпромбанк» (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	(в миллионах белорусских рублей)	
				2013 год	2012 год
1	АКТИВЫ	3	4	5	6
2	Денежные средства	1101		300 614,2	399 778,2
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		15 222,3	3 717,2
4	Средства в Национальном банке	1103		1 566 918,5	1 585 785,6
5	Средства в банках	1104		801 790,8	1 594 968,7
6	Ценные бумаги	1105		1 273 964,8	1 065 668,6
7	Кредиты клиентам	1106		6 643 766,3	4 148 228,6
8	Производные финансовые активы	1107		671 923,7	646 177,8
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		147,6	45,8
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		346 009,9	220 771,1
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110		227,2	686,1
12	Прочие активы	1111		166 729,8	95 520,1
13	Итого активы	11		11 787 315,1	9 761 347,8
14	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
15	Средства Национального банка	1201		321 400,5	316 153,9
16	Средства банков	1202		2 744 301,2	1 679 111,7
17	Средства клиентов	1203		6 024 717,0	5 439 682,2
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		532 200,9	404 296,9
19	Производные финансовые обязательства	1205		117,5	-
20	Прочие обязательства	1206		110 692,6	900 524,2
21	Всего обязательства	120		9 733 429,7	8 739 768,9
22	КАПИТАЛ				
23	Уставный фонд	1211		1 252 268,8	426 268,8
24	Эмиссионный доход	1212		-	-
25	Резервный фонд	1213		231 235,6	77 626,8
26	Фонд переоценки статей баланса	1214		176 480,0	109 081,7
27	Накопленная прибыль	1215		393 901,0	408 601,6
28	Всего капитал	121		2 053 885,4	1 021 578,9
29	Итого обязательства и капитал	12		11 787 315,1	9 761 347,8

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 июля 2013 г.
ОАО «Белгазпромбанк» (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	(в миллионах белорусских рублей)	
				2013 год	2012 год
1	Процентные доходы	2011		633 960,8	616 325,1
2	Процентные расходы	2012		287 744,2	376 485,4
3	Чистые процентные доходы	201		346 116,6	239 839,7
4	Комиссионные доходы	2021		142 165,7	100 970,6
5	Комиссионные расходы	2022		49 908,2	32 631,9
6	Чистые комиссионные доходы	202		92 257,5	68 338,7
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		179,3	27 670,6
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		678,4	35 525,9
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		16 524,9	34 913,2
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		10 869,3	46 792,4
11	Чистые отчисления в резервы	207		25 288,8	36 136,8
12	Прочие доходы	208		22 513,0	14 976,6
13	Операционные расходы	209		194 447,1	130 868,6
14	Прочие расходы	210		44 198,5	24 890,4
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		225 204,6	276 161,3
16	Налог на прибыль	212		39 996,0	25 049,0
17	Прибыль (убыток)	2		185 208,6	251 112,3

Председатель правления **В.Д. Бабарико**
Главный бухгалтер **Т.М. Пивовар**
Дата подписания: 11 июля 2013 г.
Данная отчетность опубликована на сайте ОАО «Белгазпромбанк» www.belgazprombank.by в разделе «Финансовые показатели»
Лицензия на осуществление банковской деятельности № 8 от 24.05.2013 г., выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100429079.

ОАО «БЕЛТРУБОПРОВОДСТРОЙ»
Извещает своих акционеров, что 1-ая выплата дивидендов по итогам финансово-хозяйственной деятельности за 2012 год будет осуществляться по адресу: г. Минск, ул. Богдановича, 129 и почтовыми переводами.
Справки по тел. (017) 334 30 31, 334 34 33.
УНП 100364117

ОАО «Стройтрест № 35»
сообщает, что 26 июля 2013 года в 14.30 состоится внеочередное общее собрание акционеров в актовом зале по адресу: г. Минск, ул. Я. Колоса, д. 38.
Повестка дня:
1. О начислении и выплате дивидендов за первое полугодие 2013 года.
С материалами по повестке дня можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Я. Колоса, д. 38 (приемная ОАО «Стройтрест № 35» 3-й этаж) с 22 по 25 июля 2013 года с 9.00 до 17.00 с перерывом с 13.00 до 14.00, 26 июля 2013 года с 9.00 до 13.00.
Регистрация участников собрания будет производиться с 26.07.2013 с 14.00 до 14.30 по месту проведения собрания.
Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.
УНП 100289278

Изменение к публикации в газете «Звезда» за 13.07.2013 г.
В ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА по продаже объектов недвижимости, принадлежащих Молодечненскому району, расположенных по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Мясотский с/с, 27/3, который состоится 14.08.2013 г. следующего содержания:
Начальная цена следует читать: 431 375 720 белорусских рублей.
Сумма задатка следует читать: 10 % от начальной цены 43 137 572 рубля.
УНП 600182305

Утерьянные полисы страховой компании ЗАО «Промтрансвест» по добровольному страхованию от болезней и несчастных случаев на время поездки за границу формы 2РП, 2РН серии БА с № 0455001 по № 0455300 в количестве 30 штук; страховые свидетельства по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь (договор внутреннего страхования) серии ВР с № 2856491 по № 2856540 в количестве 50 штук; квитанции о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1-СУ серии КС с № 4104131 по № 4104160 в количестве 30 штук; страховые полисы Договор страхования, заключаемый с физическим лицом (форма 2РН), юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем (форма 2РП) по страхованию иному, чем страхование жизни серии ПЕ с № 0085580 по № 0085589 в количестве 10 штук и с № 0085575 по № 0085579 в количестве 5 штук; карта международного моторного страхования (страховой сертификат «Зеленая карта») ВУ/07 с № 8834946 по № 8834975 в количестве 30 штук считать недействительными.
УНП 100357923

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Коралл» (продавец)
извещает о проведении 31 июля 2013 года повторного открытого аукциона по продаже имущества в 11-00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, кабинет 2-16

№ лота	Наименование	Адрес объектов	Начальная цена продажи объекта, с учетом НДС, бел. руб.	Задаток, с учетом НДС, бел. руб.
1	Двухэтажное кирпичное здание центрального склада с инвентарным номером 350/С-78695 площадью 689,0 кв.м с пристройкой площадью 38,0 кв.м, со складом металлическим площадью 653,6 кв.м, с площадью вспомогательной площадью 287,7 кв.м	г. Гомель, ул. Лепешинского, 7	294 000 000	29 400 000

Продавец: Открытое акционерное общество «Коралл». Имущество расположено по адресу: 246000, г. Гомель, ул. Лепешинского, 7.
Шаг аукциона – 5%.
Для участия в аукционе необходимо:
Оплатить задаток на расчетный счет Организатора аукциона: ОАО «Гомельоблреклама». Р/с № 3012209370018 в филиале ОАО «Белгазпромбанк» Гомельское областное управление, код 012 ОКПО 02975763, УНП 400071204 по 29 июля 2013 года в рабочие дни с 09:00 до 13:00 и с 14:00 до 17:00.
Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: ул. Гагарина, 20, каб. 2-16, Гомель по 29 июля 2013 года в рабочие дни с 09:00 до 13:00 и с 14:00 до 17:00 от даты опубликования настоящего извещения.
Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются и по почте не принимаются.

Подписать протокол о результатах торгов в день проведения аукциона, подписать договор купли-продажи в срок не позднее 20 (двадцати) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить стоимость приобретаемого имущества согласно договору купли-продажи и возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы по изготовлению и предоставлению участникам аукциона документации, необходимой для его проведения в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола. Продавец имеет право снять объект реализации с торгов за 3 (три) дня до даты проведения аукциона.
Подробное извещение опубликовано в газете «Звезда» от 23.05.2013 г.
Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов: www.gomeloblrkela.by
Дополнительная информация по телефону организатора аукциона: 8

ПОДШІС ДА ПАРТРЭТА

Партрэт дзяўчыны, які бы вачыце на гэтай старонцы, належыць пэндзлю Міхаіла Канстанцінавіча Сеўрука і паходзіць з прыватнага збору яго малавядомых ці зусім невядомых твораў. Калі ў 2008 годзе група энтузіястаў-прапагандыстаў віленскай мастацкай школы, школы Ф. Рушчыца і Л. Сляндзінскага, А. Штурмана, Ю. Клоаса арганізавала ў памяшканні Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Акадэміі навук выставу заходнебеларускіх мастакоў Язэпа Драздовіча, Пётры Сергіевіча, Міхаіла Сеўрука, Паўла Южыка, Сяргея Вішнеўскага, Зміцера Крачкоўскага, Васіля Сідаровіча, сабраваючы з прыватных калекцый, аўтар партрэта, год стварэння і асоба на ім былі невядомымі, і ён не трапіў у экспазіцыю выставы. І толькі зусім нядаўна загадкавая дзяўчына набыла імя. Але пра гэта крыху ніжэй, а зараз — пра Сеўрука.

Нарадзіўся ён у Варшаве, у сямі чыгуначнага службоўцы, беларускага шляхціца герба «Слепаворан». Жыў у Брэсце, Мінску, Маскве (падчас эвакуацыі з пачаткам 1-й сусветнай вайны), у Снове і Дзісне, Нясвіжы і, нарэшце, у Вільні. Залатыя

М. Сеўрук. Лета. Дрэварыт. 1938 г.

М. Сеўрук. Эскіз роспісу ў касцёле. 1930-я гг.

Усе сталіцы свету здзіўляюць наведнікаў разнастайнасцю. Спачатку ты гуляеш па старым квартале, і нішто не выбіваецца, не перашкаджае стройнаму гучанню зладжанага ансамблю. Пасля трапляеш у месца суцэльных высотак, празрыстых, стройных, пабудаваных адна да адной, і разумееш, што апынуўся сярод бізнесменаў, прадпрыемальнікаў — у іх свая атмосфера. І гэта змяняецца, напрыклад, кварталам творчага бамонду, з мастэрамі і галерэямі.

Аднак ёсць адно вялікае «але» — такія раёны ні ў якім разе не перамяшчаюцца. У старым квартале не павінны будавацца высоткі, а на вуліцы мастакоў — офісы. Кожная з такіх пабудов мае права на жыццё, але ніколі не будзеца разам — каб не сапернічаць, не перашкаджаць і нават не раздражняць. Але ці прытрымліваюцца гэтай няпісанага правіла ў беларускай сталіцы? Чаму шматпавярховы часта з'яўляюцца там, дзе быць іх ніяк не павінна?.. Распрабуйце разабрацца на прыкладзе аднаго ўтульнага куточка, які пакуль што застаецца асобным цэласным светам, — жылога пасёлка трактарнага завода. Пасля будзе расказана, што сёння можа пагражаць гэтай месцы, а напачатку — прагугляемса. Наш праваднік — гісторык, культуролог Раман Абрамчук.

ЗАВОДСКАЯ ПРАХАДНАЯ...

Пасёлка быў пабудаваны знорок для рабочых трактарнага завода. Гэта даўняя традыцыя ўзнікла яшчэ ў

Праца на будоўлі палонных немцаў

Дзякуючы рассакрэчаным архівам КДБ стала вядома, што з 1945-га па 1950 год 100 тысяч немцаў знаходзіліся ў Беларусі і працавалі на будоўлях. Канкрэтна на будоўлі трактарнага завода і пасёлка — 5 тысяч палонных нямецкіх салдат.

Жылі яны там жа, дзе былі недабудаваныя ангары, у надзвычай цяжкіх умовах. Савецкі Саюз толькі адыходзіў ад голаду і пасляваеннай галечы, таму дзе ж тут было пракарміць яшчэ і немцаў, якія нядаўна забавілі тваіх блізкіх, руйнавалі усё навакол? І стаўленне людзей да гэтых салдат напачатку было адпаведным. Тыя, што засталіся ў жывых, у 1950 годзе вярнуліся ў Германію.

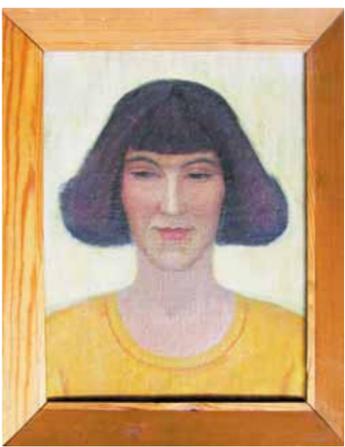
Працавалі тут не толькі салдаты, але і так званыя інтэрнаваныя немцы: пасля вайны з Германіі вывозілі працаздольных мужчын у Савецкі Саюз на прымусовыя будоўлі. Гэта рабілася па законах вайны, згодна з якімі пераможаная дзяржава-агрэсар павінна ўзнавіць тое, што яна разбурыла. Таму шмат нямецкіх мужчын, не салдат, таксама працавалі тут.

Пад канец 1940-х гадоў стаўленне да немцаў у мясцовых людзей вельмі змянілася — мясцовыя жыхары сталі іх падкарміваць, забываючы сваю крыўду. Тутэйшыя сталі ратаваць немцаў, ім было дазволена наймаць іх на работы. Пасля заканчэння тэрміну працы некаторыя добраахвотна не вярнуліся ў Германію, засталіся тут і прынялі савецкае грамадзянства. Гэтым паспрыялі чыста жыццёвыя фактары: яны ажаніліся з мясцовымі дзяўчатамі.

У будоўлях прымалі ўдзел не толькі немцы-рабочыя, але і іх архітэктары, якіх удзельнічалі ў распрацоўцы планіроўкі. Сапраўды, будаваў пасёлка нагадавае прыгады нямецкіх гарадоў сваёй атмасферай ціх вулчак, нешырокіх утульных двароў. Кветнікі пад вокнамі дамоў — таксама нету-тэйшы элемент.

заялі Польшчу, а Масква фактычна акупавала Прыбалтыку, Сяўрук вярнуўся ва ўжо савецкі Нясвіж, да маці.

Сорак наступных гадоў амаль неадлучна пражыў у Нясвіжы, там жа нечакана (рыхтуючы персанальную выставу да 75-гадовага юбілею) памёр, там жа і пахаваны. За-

М. Сеўрук. Эскіз роспісу ў касцёле. 1930-я гг.

М. Сеўрук. Аўтапартрэт. Папера, туш, перо. 1950-я гг.

раз у сціплым аднапавярховым дамку знаходзіцца музей-кватэра М. Сеўрука, дзе экспануюцца яго творы, дакументы, прадметы побыту. Асноўны фонд мастака — больш за 1000 адзінак — у Нясвіжскім гісторыка-краязнаўчым музеі.

Але вярнемся да партрэта. У 1936 годзе ў Вільні ўтварыўся мастацкі музей. Сяўрук, ужо даволі вядомы на той час творца, у 1937 годзе атрымаў ад музея заказ на партрэт тагачаснага бурмістра Вільні пана Каліеўскага. Працуючы над партрэтам, пазнаёміўся з дачкой бурмістра, яны пасябравалі, пасля пакахаліся, і меўся ўжо адбыцца шлюб. Неча-

У Вільняўскай майстэрні. 1937 г.

каны паварот у лёсе мастака. Зяць бурмістра — не абы-хто. Але бязлітасны лёс усё перакрэсліў. Дзяўчына нечакана цяжка захварэла і неўзабаве памерла.

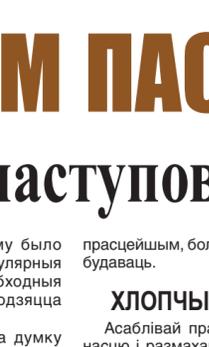
Чалавечы жыццё поўнае парадоксаў. Калі ў 1940 годзе з Літвы савецкай на ўсход і поўнач пайшлі закратаваныя цягнікі з хутаранамі і святарамі, былымі афіцэрамі і службоўцамі, мастакамі і пісьменнікамі, тое, што Міхась не стаў зяцем бурмістра, магчыма, выратавала яму жыццё.

На адным са змешчаных тут здымкаў Сяўрук у сваёй віленскай майстэрні з каханай. На сценах — яе выявы. Подпіс жа да нашага партрэта павінен быць такі: «Панна Каліеўская. Палатно, алеі. 33x43 см. 1937 г.»

Уладзімір КРУКОЎСкі.

М. Сеўрук. Аўтапартрэт. Папера, туш, перо. 1950-я гг.

прасцейшым, больш хутка і эканомна будаваць.

ХЛОПЧЫК І ЛЁТЧЫК

Асаблівай прадуманасцю, утульнасцю і размахам адначасова ўражваюць дворыкі пасёлка. Планіроўка прадумана так, каб адгародзіцца ад вуліцы. Яны замкнутыя, схаваныя ад шуму. Пры гэтым унутр трапляеш праз парадны ўваход. У адным з такіх дворыкаў, добра прыгледзеўшыся, можна ўбачыць рэшткі фантана, які некалі быў тут. Унутры яго — медзведзя з бочкай мёду — яго стаіць і сёння, праўда расфарбаванае камунальчыкамі.

У той час было натуральным упрыгожваць звычайныя двары рознымі скульптурамі, іх было даволі шмат. Зусім нядаўна можна было бачыць, напрыклад, хлопчыка на самакіце. Яшчэ адзін распаўсюджаны элемент такога двара, ён жа забаву-

Раман Абрамчук адзначае ўтульнасць дворыка.

ЛАЎРОВЫЯ ВЯНКІ ДЛЯ РАБОЧЫХ

Архітэктурную прыгажосць квартала відаць адразу. Ён пабудаваны вельмі эстэтычна, з густам. На многіх дамах захаваўся велізарная колькасць ніш, лоджый, балконаў, барельефаў у выглядзе лаўровых вяноў — усё гэта незвычайна глядзіцца на дамах для рабочых. Аднак тады для простага чалавека сапраўды будава-лі вельмі прыгожыя, даволі якасныя дамы.

На вуліцы Стаханаўскай у самым шыкоўным доме (на ім дагэтуль захаваўся дата пабудовы — 1948) кватэры сапраўды давалі стыханаўцам — выдатным працы.

Упершыню тут з'явіліся ванны — нечувана раскоша на той час.

Дамы ў пасёлку — так званыя «сталінікі» — сведчылі, што ў камфорце жылі тады ўкладвалі сродкі. Ужо пасля іх з'явіцца «хрушчоўкі» як спосаб зрабіць жыццё таннейшым,

эстэтычна, больш хутка і эканомна будаваць.

ЭСТЭТЫКА І БУДАЎНІКІ

Некаторыя дамы ў жылым пасёлку трактарнага завода адрамантаваныя. Дзесьці гэта зроблена без уліку аўтэнтычнага выгляду: балкнчкі, кветнікі моцна зменены, усё патынкавана і пафарбавана ў адзін колер. Атрымалася, што архітэктурна каштоўныя дамы ўзлілі і «аблізлі» — іначай не скажаш. Аднак дзесьці, напрыклад, на вуліцы Клумава, рамонт зроблены з захаваннем стараго выгляду дамоў, фрагментарна. Архітэктурныя элементы не збыты і, наадварот, пафарбаваны ў іншы колер, каб вылучыць іх. Раман Абрамчук мяркуе, што ў гэтым праглядаецца ўменне нашых жыхароў бачыць прыгажосць, заўважаць эстэтыку дамоў, гэта паказвае культурнае сталеце нашага грамадства. «Але ці пастале-лі мы настолькі, — дадае Раман, — каб не знішчыць гэты пасёлак дзеля высоатак, нецікавых нікому, акрамя інвестараў?»

Сёння, калі раптам будзе заселена больш людзей, дыхаць ім стане досыць складана. Паветра і так надзвычай цяжкае. Але пры гэтым частку парку культуры і адпачынку нядаўна забралі пад паркоўку...

Ігүменскі

тракт

№ 21 (36)

■ Мясіны, знітаваныя з душой

ХІРУРГ, ГАТОВЫ АДДАЦЬ ДУШУ ЗА КОЖНАГА ХВОРАГА

Сёлета мая радзіма — Шаркаўшчына — адзначае 510-годдзе. Сярод іншых адметных мясцін мястэчка асабліва вылучаецца і раён Безымполле (захаваўся і сёння), дзе размяшчалася бальніца, адзіная на ўвесь раён, адкрытая ў верасні 1939 года ў 15 прыстасаваных панскіх памішканнях. Аднаму з падраздзяленню былой ЦРБ летась споўнілася 115 гадоў. Хочацца прыгадаць старонкі гісторыі першага галоўнага ўрача раёна, які шмат гадоў працаваў у Безымполлі, — Васіля Усцінавіча Забродскага.

Ён быў выдатнікам аховы здароўя СССР, заслужаным урачом БССР, у 1948-м і 1968 гадах узнагароджаны граматамі Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР. Таленавіты хірург, строі і чулы чалавек, за сваю працоўную дзейнасць выратаваў ад смерці тысячы людзей, і не толькі шаркаўчан.

У вайну ён праводзіў аперацыі параненым партызанам, а ў партызанскай брыгадзе асаблівага прызначэння імя Леніна ўзначальваў санітарную службу. Вельмі прымітыўна вяліся аперацыі ў ваенных шпітэлях і нават у паліях умовах — пры святле газнічкі або свечкі, калі замест наркозу скарыстоўваўся звычайны «пяршак», перавязачным матэрыялам служыла лянная тканіна, а медыцынскі інструмент замянялі сталовы нож і звычайная піла. Стэрылізавалі прылады на агні. Салдаты выжывалі. Паўна, спрацоўвалі засцерагальныя сілы арганізма і воля чалавека — выжыць, выстаяць.

Пасля вайны хірург родам з Віцебска, які ў свой час закончыў Віцебскі медыцынскі інстытут і Святрдлоўскую ваенна-медыцынскую акадэмію, быў накіраваны на працу ў Шаркаўшчыну. Увясць цяжка, як на 32 тысячы насельніцтва раёна (цяпер толькі 17) былі толькі два ўрачы! (Да яго з 1944 года працаваў урачом Герасімовіч). Акрамя лячэння хворых, Забродскі займаўся і гаспадарчай дзейнасцю — будаўніцтвам. Казалі, што пасля вайны хірург, галоўны ўрач бальніцы хадзіў на працу з

аўтаматам. А як іначай? Калі сярод хворых маглі быць бандыты, збрэднікі! Ён жа некалі да клятву Гіпакрата і павінен быў лячыць кожнага хворага.

Забродскі зрабіў незлічоную колькасць аперацый, адных толькі поласцеваў — больш як 10 тысяч. І усё з добрым вынікам, бо побач з ім была верная сяброўка, памочніца і знаўца сваёй справы, аперацыйная сястра ваеннага шпітэля — жонка Бася Самёнаўна.

Пам'ятаецца, як я была яшчэ студэнткай і мой 70-гадовы дзядуля трапіў на аперацыйны стол з цяжкім апендыцытам. Мне паведалі, каб прыехала дадому загадзя, бо давядзецца любімага дзядулю хаваць. Але ж калі я прыехала да яго ў бальніцу, як да цяжка хворага, а дзядуля ўжо хадзіў па палаце. Як расказвалі хворыя, Васіль Усцінавіч так мо абназдзець хворага чалавека на яго хуткае выздаравленне, што той толькі ад унушэння мог вылечыцца лепш, чым лекамі.

З работнікамі бальніцы быў вельмі строі (ваенная выпраўка захаваўся), але і справядлівы. Ён гатовы быў аддаць сваю душу кожнаму хвораму, якому зрабіў аперацыю, каб той хутэй стаў на ногі. Нават ноччу наведваўся да цяжкахворых.

А колькі радасці было ў яго, калі ў бальніцы ўпершыню загарэлася электрычнае святло, калі набылі першую санітарную машыну! Затым наваселле справіла радзіўня. Адзін за адным сталі вырастаць будынкі аддзяленняў: дзіцячае, інфекцыйнае, туберкулёзнае. І да ўсіх гэтых спраў прыкладаў свае намаганні, аддаваў душу і сэрца сапраўдны арганізатар, галоўны ўрач бальніцы Васіль Забродскі.

Ён з гонарам прайшоў па жыцці, ні разу не парушыў клятву Гіпакрата. Як бы радаваўся, каб дажыў да гэтага часу і убачыў такі прыгожы будынак новай бальніцы, пра якую марыў усё сваё жыццё.

Кацярына СОСНА.

Шаркаўшчына

КАМУНІСТЫЧНЫ ШАРМ ПАСЁЛКА ТРАКТАРНАГА ЗАВОДА

Забудова 1950-х пад пагрозай паступовага знішчэння

Вялікі горад — ён заўсёды розны. Ты выглядаеш з-пад парасона ў дождж і бачыш яго пахмурную велічнасць. Жмурышся і азіраешся навокал, калі сонечна, і ўсё падаецца такім яркім і радасным. Гэтакасама і з архітэктурай — яна не можа быць аднолькавай, не бывае пабудаванай адзін час у горадзе, які мае шматляковую гісторыю. Іначай з'явіцца адчуванне, што нечага тут не хапае, што цябе хочучы падмануць...

Усе сталіцы свету здзіўляюць наведнікаў разнастайнасцю. Спачатку ты гуляеш па старым квартале, і нішто не выбіваецца, не перашкаджае стройнаму гучанню зладжанага ансамблю. Пасля трапляеш у месца суцэльных высотак, празрыстых, стройных, пабудаваных адна да адной, і разумееш, што апынуўся сярод бізнесменаў, прадпрыемальнікаў — у іх свая атмосфера. І гэта змяняецца, напрыклад, кварталам творчага бамонду, з мастэрамі і галерэямі.

Аднак ёсць адно вялікае «але» — такія раёны ні ў якім разе не перамяшчаюцца. У старым квартале не павінны будавацца высоткі, а на вуліцы мастакоў — офісы. Кожная з такіх пабудов мае права на жыццё, але ніколі не будзеца разам — каб не сапернічаць, не перашкаджаць і нават не раздражняць. Але ці прытрымліваюцца гэтай няпісанага правіла ў беларускай сталіцы? Чаму шматпавярховы часта з'яўляюцца там, дзе быць іх ніяк не павінна?.. Распрабуйце разабрацца на прыкладзе аднаго ўтульнага куточка, які пакуль што застаецца асобным цэласным светам, — жылога пасёлка трактарнага завода. Пасля будзе расказана, што сёння можа пагражаць гэтай месцы, а напачатку — прагугляемса. Наш праваднік — гісторык, культуролог Раман Абрамчук.

Заходняй Еўропе ў XVIII стагоддзі і актыўна выкарыстоўвалася савецкімі горадабудаўнікамі, расказвае Абрамчук. Пасёлкі будавалі побач з заводам, каб усё разам стварала пэўны замкнёны свет. Гэта добра праглядаецца і ў жылой забудове мінскага трактарнага завода. Галоўная вуліца пасёлка — імя Алега Кашавага — уяўляе сабой прамую вось, якая ідзе адразу да прахадной. Вуліца пабудавана з размахам, прасторная, па ёй вельмі добра шпачыраваць.

Гэтая архітэктура, натуральна, не такая шыкоўная, як сталінскі ампір на праспекце Незалежнасці, але ў тым яе цікавасць — менавіта жылыя раёны ствараюць асаблівае атмасферу і могуць расказаць пра пэўны час болей, чым асобны фрагмент культуры, мяркуе Абрамчук.

Працавалі над забудовай пасёлка вядомыя ў Савецкім Саюзе архітэктары. Адзін з іх — Зіновій Розэнфельд, які з'яўляецца таксама аўтарам Кутузаўскага праспекта ў Маскве.

Пасёлка трактарнага завода вабіць вузкімі вулчачкамі, утульнымі дворыкамі, абжытасцю, а таксама самай планіроўкай — усё злучаецца ў цікавы малюнак эпохі.

НАТХНЁНЫЯ ЎТАПІСТАМІ

Калі будаваўся пасёлак, яго стваральнікі марылі пра ідэальны горад і сапраўды імкнуліся яго будаваць. Натхнёныя ідэямі ўтапістаў, савецкія горадабудаўнікі пастараліся ўвасабіць іх у гэтым пасёлку. Яны ўяўлялі прастору, у якой паві-

ка для дзяцей, — шматузроўневая металічная ракета. Верагодна, гэта не проста цацка, а таксама сімвал эпохі, усталяваны ў 1960-х, калі Юрый Гагарын паляцеў у космас і Савецкі Саюз апынуўся наперадзе ўсяго свету.

ЗАМЕСТ ПАРКУ — ПАРКОЎКА

Пасёлка патанае ў зеляніне. Аднак гэта не элемент дэкору, а жыццёвая неабходнасць. Трактарны завод — адзін з самых вялікіх у краіне. Зра-зумела, у той час ён не быў у цэнтры сталіцы, аднак колькасць зялёных насаджэнняў, неабходная для кожнага чалавека, усё роўна разлічвалася па нормах.

Сёння, калі раптам будзе заселена больш людзей, дыхаць ім стане досыць складана. Паветра і так надзвычай цяжкае. Але пры гэтым частку парку культуры і адпачынку нядаўна забралі пад паркоўку...

Сучасная ляпніна на краме фільтраў для вады.

Гісторыя заснавання завода і пасёлка

Пасёлак будаваўся адначасова з самім заводам пасля вайны. А калі заглянуць яшчэ раней, то тут было Антоніеўскае ўрочышча — зямля, якая належала праваслаўнай царкве. Пасля 1917 года яе канфіскавалі, у 1939-м было запланавана пабудоваць тут завод авіябамбардзіроўшчыкаў.

Яго пачалі будаваць пры Першым сакратары ЦК КПБ Панцеляіме Панамарэнку. Тэрміны будаўніцтва былі прызначаны вельмі сціслыя — Іосіф Сталін даў загад, каб завод быў завершаны за год-паўтара — таму суды былі кінуты вялікія сілы. Працавала шмат жанчын, хаця па нормах гэта забаронена.

Зіма 1941 года была вельмі галоднай, халоднай, таму на будоўлі шмат людзей страціла здароўе. Аднак завод так і не быў дабудаваны, бо пачалася вайна. Праз пэўны час недабудаваныя ангары немцы выкарыстоўвалі для сваіх самалётаў. Цікавы факт, што, калі гэты аэрадром захапілі савецкія салдаты, яны занялі самалёты, адкрылі агонь з іх кулямётаў, не падымаючыся ў паветра. Такім чынам гэты кавалек Мінска ўрэшце быў вызвалены.

У 1945 годзе Сталін прыязджаў у Мінск да Панамарэнка, і на гэтай асабістай сустрэчы завод усеаознага значэння. Распачалася вельмі маштабная будоўля, а побач з ёй узнік і пасёлак для будучых трактарабудаўнікоў.

БЫЦЬ ЦІ НЕ БЫЦЬ?..

Што ж далей чакае пасёлак 1950-х гадоў пабудовы? Магчымыя два варыянты развіцця падзей, вясялілі і сумны.

Першы. Архітэктар Марк Шумячар ужо распрацаваў новы план забудовы жылога пасёлка трактарнага завода, паводле якога ўсё двухпавярховае будова будзе знесена як нявыгодная. На месцы яе плануецца ўзвесці шматпавярховыя дамы. Галоўная адказная ўстанова за гэты праект — Мінгарвыканкам.

Самым першым плануецца знішчыць былы будынак дзіцячага садка. На яго месцы хочучы будаваць шматпавярховы дом, у які пераселяць жыхароў усіх суседніх дамоў. Затым і яны зруйнаваныя, і колам пабудуюць яшчэ высоткі. Пасля плянуецца асвойваць і астатнюю тэрыторыю. Атрымліваецца, калі хоць адзін шматпавярховы дом з'явіцца

ў пасёлку трактарнага завода, ён адразу створыць моцную дысгармонію. Але, акрамя таго, які гангрэна будзе «пажыраць» усе наваколныя дамы.

Другі. Беларускі камітэт ICAMOS ужо падаў заяўку ў Міністэрства культуры з просьбай надання вуліцы Алега Кашавага статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці. Абрамчук тлумачыць, што не сам па сабе кожны дом, а яны ў комплексе з'яўляюцца помнікам эпохі. Пасля таго, як статус будзе нададзены гэтай вуліцы, адпаведныя заяўкі будуць падавацца і па іншых вуліцах — Стаханаўскай, Чабатарова, Клумава — каб паступова ўвесь пасёлак набыў статус гісторыка-культурнай каштоўнасці.

Міністэрства культуры перанакіравала заяву ад наданні статусу ў Мінгарвыканкам для разгляду на прадмет мэтазгоднасці (нагадаем, Мінгарвыканкам — установа, адказная за новую забудову пасёлка).

У выніку станюўнага адказу і прызнання каштоўнасці пасёлка трактарнага завода будзе прыдумана яго рацыянальнае выкарыстанне. Раман Абрамчук адзначае, што пасёлак вельмі вабіць творчых людзей, якія здзімаюць кватэры тут па ідэйных меркаваннях: яны вельмі утульныя, іх па-дэзайнерску можна аформіць. «Чаму б гэтым кварталу, — дадае ён, — не стаць цэнтрам беларускага мастацтва, нефармальнага, вулічнага?.. Такім цэнтрам, які ёсць, напрыклад, у Вільні (Ужуніс), у Берліне (Тахелес). Прыкладаў шмат, калі розныя аб'екты аддаюць мастакам, творчым людзям, і яны з іх робяць штосьці неверагодна цікавае, яркае».

Які з гэтых варыянтаў развіцця падзей імяць, вырашаць самі.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ, фота аўтара.

ОАО «АСБ Беларусбанк» для своих вкладчиков устанавливает с 16.07.2013 по вновь принимаемым срочным банковским вкладам в белорусских рублях **«Гарантированный доход»** на 15 дней процентную ставку в размере 30% годовых.

Информация о процентах, выплаченных по различным видам вкладов, депозитов в течение последнего финансового года с разбивкой по месяцам размещена на сайте www.belarusbank.by

Сохранность и возврат вкладов гарантируется в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 24.05.2013 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912

Уважаемые акционеры открытого акционерного общества «Дорожно-строительный трест № 1, г. Витебск»

30 июля 2013 года в 14.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров.

Собрание пройдет по адресу: г. Витебск, ул. Суворова, 16, актовый зал.

Повестка дня собрания:

- О принятии решения об аннулировании акций, выкупленных на баланс Общества по требованию акционеров.
- О принятии решения об уменьшении уставного фонда Общества.
- О внесении изменений в устав Общества.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Витебск, ул. Суворова, 16 (наблюдательный совет) с 23 по 29 июля 2013 года, время работы с 8.30 до 17.30, либо 30 июля 2013 года по месту проведения собрания, тел. 37 45 66.

Регистрация участников собрания с 13.00 до 13.45 по месту проведения собрания.

Список акционеров для участия в собрании составлен по состоянию на 15 июля 2013 г.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

УНП 300000398 **Наблюдательный совет**

ЗАВЕРЕНО
 Департамент по ценным бумагам
 Министерства финансов Республики Беларусь
 Номер госрегистрации №5-200-02-1949 от 11.07.2013 г.
 С.А. Сушко

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖЕ ЖИЛИЩНЫХ ОБЛИГАЦИЙ ШЕСТОГО ВЫПУСКА ООО «БЕЛРЕКОНСТРУКЦИЯ»

- Полное и сокращенное наименование эмитента (на белорусском и русском языках):**
 На белорусском языке: полное наименование: Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Белрканструкцыя»; сокращенное наименование: ТАА «Белрканструкцыя».
 На русском языке: полное наименование: Общество с ограниченной ответственностью «Белрканструкция»; сокращенное наименование: ООО «Белрканструкция».
- Дата, номер государственной регистрации и наименование органа, его зарегистрировавшего**
 ООО «Белрканструкция» зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета 7.02.2007 №229 в Едином государственном регистре за № 100742827.
- Место нахождения эмитента:**
 220036, Республика Беларусь, пер. Северный, 13, административно-офисное здание (корпус №2) второй этаж, кабинет 9Б
 Телефон(ы): (+375-17) 213-53-68;
 факс: (+375-17) 213-54-50;
 электронный адрес (e-mail): sales@btm.by.
- Основные виды деятельности эмитента:**
 Согласно Общегосударственному классификатору Республики Беларусь «Виды экономической деятельности» ОКРБ 005-2006: 701 – операции с собственным недвижимым имуществом, 45 – строительство.
 Эмитент вправе осуществлять функции заказчика (застройщика) согласно «Инструкции о застройщике, заказчике в строительстве», утвержденной приказом Министерства архитектуры и строительства Республики Беларусь 22 июня 1999 г. № 174 (с учетом изменений в действующей редакции).
- Номер расчетного счета эмитента, на который будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи, наименование обслуживающего банка:**
 Номер расчетного счета эмитента, на который будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи, наименование обслуживающего банка: расчетный счет №3012221285117 в ОАО «Белинвестбанк», код 739, г. Минск, пр. Машерова, 29 – для перечисления в долларах США, 3012137530015 в ЗАО «Минский транзитный банк», код 117, г. Минск, ул. Короля, 51 – для перечисления в белорусских рублях.
- Наименование периодического издания, в котором будет публиковаться бухгалтерская отчетность эмитента, информация о внесенных изменениях в Проспект эмиссии, информация о принятии решения о реорганизации Эмитента либо о возбуждении в отношении Эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) – газета «Звязда».**
 Срок публикации бухгалтерской отчетности эмитента в составе, определенной законодательством, – не позднее трех месяцев со дня окончания отчетного финансового года.
 Срок публикации информации о внесенных изменениях в Проспект эмиссии – не позднее семи календарных дней после регистрации изменений в Департаменте по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь.
 Срок публикации о принятии решения о реорганизации эмитента – не позднее пяти рабочих дней после принятия соответствующего решения.
 Срок публикации информации о возбуждении в отношении эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) – в течение пяти рабочих дней с момента получения соответствующего судебного постановления.
 Информация о принятии решения о ликвидации (прекращении деятельности) эмитента публикуется в приложении к журналу «Юстиция Беларуси» в срок не позднее пяти рабочих дней после принятия соответствующего решения.

- Наименование депозитария, обслуживающего эмитента:**
 Депозитарий Эмитента – «Совмедиа» УИ, 220036, Минск, пер. Северный 13, административное здание к.2, второй этаж, ком. 19, код 029. Депозитарий зарегистрирован Минским городским исполнительным комитетом Р.Решением от 20 июня 2000 № 695 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100893381. Специальное разрешение (лицензия) № 02200/5200-124-1125 на осуществление профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам, выдано Министерством финансов Республики Беларусь на основании решения от 22 августа 2007 года № 300 и продлено на основании Решения №196 от 29.06.2012 г. сроком на десять лет до 22 августа 2022 года.
- Сумма зарегистрированного уставного фонда**
 Размер уставного фонда эмитента составляет 2 800 000 (два миллиона восемьсот тысяч) белорусских рублей.
- Место, время и способ ознакомления с Проспектом эмиссии шестого выпуска жилищных облигаций общества с ограниченной ответственностью «Белрканструкция»**
 С более подробной информацией и Проспектом эмиссии жилищных облигаций можно ознакомиться в течение срока размещения жилищных облигаций ежедневно (кроме субботы и воскресенья, а также за исключением государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь) с 9.00 по 13.00 и с 14.00 по 16.00 по адресу: г. Минск, пер. Северный, 13, административное здание (корпус №2) второй этаж, кабинет 9Б.
- Дата принятия решения о выпуске жилищных облигаций и наименование органа, принявшего это решение**
 Решение о шестом выпуске жилищных облигаций принято и утверждено обществом с ограниченной ответственностью «Белрканструкция» 17 июня 2013 года на внеочередном общем собрании участников общества, протокол № 291.
- Форма выпуска, объем эмиссии, количество, серия, номер**
 Форма выпуска – жилищные, бездокументарные, именные, неконвертируемые.
 Объем эмиссии составляет 720 000 (семьсот двадцать тысяч) долларов США.
 Количество жилищных облигаций – 1 200 (одна тысяча двести) штук.
 Серия – ЖРБ-6, №0001-№1200.
- Номинальная стоимость жилищной облигации**
 Номинальная стоимость одной жилищной облигации составляет 600 (шестьсот) долларов США и имеет эквивалент, равный одному квадратному метру общей площади жилого помещения в строящемся объекте «Строительство жилых домов со встроенными административными помещениями в квартале ул. Сурганова – ул. Кузьмы Чорного – пр. Независимости» Жилой

дом №2 (по генплану) без учета отделочных работ.
 Общий эквивалент номинальной стоимости жилищных облигаций составляет 1 200 квадратных метров. Эквивалент номинальной стоимости жилищных облигаций не подлежит изменению в течение срока обращения облигаций настоящего выпуска.

13. Период проведения открытой продажи жилищных облигаций
 Открытая продажа (размещение) жилищных облигаций осуществляется в период с 1 августа 2013 года по 12 мая 2014 года включительно.

14. Место и время проведения открытой продажи жилищных облигаций
 Размещение жилищных облигаций осуществляется путем открытой продажи физическим и юридическим лицам резидентам и нерезидентам (далее – владельцы). Внесение юридическими и физическими лицами денежных средств эмитенту, осуществляется в белорусских рублях по курсу Национального банка Республики Беларусь на дату внесения денежных средств на расчетный счет эмитента или в валюте номинала с учетом требований валютного законодательства Республики Беларусь. Проведение открытой продажи жилищных облигаций осуществляется эмитентом (ООО «Белрканструкция»), ежедневно (кроме субботы и воскресенья, а также за исключением государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь) с 9.00 по 13.00 и с 14.00 по 16.00 по адресу: г. Минск, пер. Северный, 13, административное здание (корпус №2) второй этаж, кабинет 9Б. Открытая продажа жилищных облигаций осуществляется физическим и юридическим лицам резидентам и нерезидентам Республики Беларусь путем заключения договора на приобретение жилищных облигаций (далее по тексту – договор). Размещение жилищных облигаций осуществляется по договорной цене.
 Основным документом, определяющим отношения владельца жилищных облигаций и эмитента, является договор, заключенный по месту проведения размещения в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь, и с соблюдением установленных эмитентом условий продажи.

15. Срок обращения жилищных облигаций
 Срок обращения жилищных облигаций составляет 292 календарных дня, устанавливается с 1 августа 2013 г. по 20 мая 2014 г.
 Обращение жилищных облигаций осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь. Покупка-продажа жилищных облигаций на вторичном рынке осуществляется по цене, равной номинальной стоимости, а также выше или ниже номинальной стоимости (по договорной стоимости).

16. Дата начала погашения облигаций
 Дата начала погашения жилищных облигаций является 20 мая 2014 г.

17. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по жилищным облигациям:
 Исполнение обязательств по жилищным облигациям обеспечивается залогом недвижимого имущества, принадлежащего эмитенту на праве собственности. Все нижеперечисленное недвижимое имущество свободно от обременения в любых формах.
 Объекты залогового недвижимого имущества:

ОАО «Нафтан» реализует на конкурсной основе (с повышением начальной цены) бывшее в употреблении неиспользуемое имущество:

Пометка на конверте	Наименование	Инд. №	Год выпуска	Начальная цена с НДС, руб. РБ
1. Реализация неликвидов. Легковой транспорт.	Автомобиль ВАЗ 21102	13150687	2004	36 000 000
	Автомобиль ВАЗ 21200	13150657	2003	38 400 000
	Автомобиль ВАЗ 21104	13150712	2005	38 400 000
	Автомобиль ВАЗ 21093	13150600	2002	21 600 000
	Автомобиль УАЗ 2206	13151025	2004	36 000 000
	Трактор МТЗ 82	04152055	1993	38 400 000
2. Реализация неликвидов. Тракторы.	Трактор МТЗ 82	04152057	1993	38 400 000
	Трактор МТЗ 1220	04152044	1994	48 000 000
	Трактор МТЗ 80	04152051	1991	25 200 000
	Трактор МТЗ 80	04152047	1989	25 200 000
	Трактор Т-25	04150109	1997	32 400 000
	Прицеп САТ-123-01	13150926	2011	156 000 000
3. Реализация неликвидов. Прицепы.	Прицеп тракторный ПСЕ-Ф-12.5	06153204	1996	18 000 000
	Прицепная емкость ПСЕ-Ф12.5	06254676	1998	21 600 000
	Полуприцеп МА3 9758012	13151032	2004	90 000 000
	Автомобиль MA3 103 002	13150663	2003	120 000 000
	Амаш Ивеко 330-36НТ	13150230	1992	264 000 000
	Экскаватор-планировщик на шасси МА3 631705	04150930	2006	624 000 000
4. Реализация неликвидов. Спецтехника.	Бульдозер ДЗ-42	04150102	1995	42 000 000
	Автомашина МА3 54323	13150446	1995	32 000 000
6. Реализация неликвидов. Сенокосилка.	Сенокосилка ФМ-1,3	194877	2002	776 000

Состояние удовлетворительное. Предложения принимаются по адресу: 211440, г. Новополоцк-1, ОАО «Нафтан», заводоуправление, каб. 101 до 08 августа 2013 года с соответствующими пометками на конверте, указанными в таблице.

Извещение на проведение конкурса размещено на сайте www.naftan.by.

Контактные телефоны: 8 (0214) 55 78 85, 8 (044) 758 08 33, 8 (0214) 55 79 07, (044) 553 02 59.

УТВЕРЖДЕНО
 Внеочередным общим собранием участников ООО «Белрканструкция»
 Протокол № 291 от 17 июня 2013 г.

Совместное белорусско-российское ОАО «Белгазпромбанк»
 220121, г. Минск, ул. Припыцкого, 60/2. Телефон для справок: 120

Годовая отчетность ОАО «Белгазпромбанк», составленная в соответствии с международными стандартами финансовой отчетности

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС ПО СОСТОЯНИЮ НА 31 ДЕКАБРЯ 2012 ГОДА
 (в миллионах белорусских рублей)

	31 декабря 2012 года	31 декабря 2011 года
АКТИВЫ:		
Денежные средства и счета в Национальном банке Республики Беларусь	1,303,968	806,481
Драгоценные металлы	14,018	62,326
Ценные бумаги, отражаемые по справедливой стоимости через прибыли или убытки	481,281	714,369
Производные финансовые инструменты, активы	1,259,007	1,356,716
Средства в банках и иных финансовых учреждениях	1,170,608	1,263,347
Кредиты, предоставленные клиентам	6,167,090	4,936,279
Инвестиции, имеющиеся в наличии для продажи	132,470	22,453
Внеоборотные активы, предназначенные для продажи	34,765	1,864
Основные средства и нематериальные активы	323,430	298,364
Тракторы активы	108,839	93,799
ИТОГО АКТИВЫ	10,995,476	9,555,998
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ		
Производные финансовые инструменты, обязательства	3,687	256
Кредиты Национального банка Республики Беларусь	-	2,407
Средства банков и иных финансовых учреждений	2,428,154	2,784,512
Средства клиентов	5,707,378	4,676,596
Выпущенные долговые ценные бумаги	356,151	337,143
Обязательства по текущим налогам на прибыль	15,600	5,860
Обязательства по отложенным налогам на прибыль	74,228	38,869
Участники ООО «Белрканструкция»	57,824	61,003
Субординированные займы	-	457,266
Итого обязательства	8,643,022	8,363,552
КАПИТАЛ:		
Уставный капитал	2,310,695	1,381,953
Фонд переоценки по справедливой стоимости инвестиций, имеющихся в наличии для продажи	8,564	(2,873)
Нераспределенная прибыль/(непокрытый убыток)	33,195	(186,634)
Итого капитал	2,352,454	1,192,446
ИТОГО АКТИВЫ И КАПИТАЛ	10,995,476	9,555,998

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2012 ГОДА

(в миллионах белорусских рублей)

	Год, закончившийся 31 декабря 2012 года	Год, закончившийся 31 декабря 2011 года
Процентные доходы	1,347,937	1,119,729
Процентные расходы	(734,116)	(590,497)
ЧИСТЫЙ ПРОЦЕНТНЫЙ ДОХОД ДО ФОРМИРОВАНИЯ РЕЗЕРВОВ ПОД ОБЕСПЕЧЕНИЕ АКТИВОВ, ПО КОТОРЫМ НАЧИСЛЯЮТСЯ ПРОЦЕНТЫ	613,821	529,232
Формирование резервов под обеспечение активов, по которым начисляются проценты	(70,419)	(138,505)
Восстановление ранее списанных активов	22,538	20,542
ЧИСТЫЙ ПРОЦЕНТНЫЙ ДОХОД	565,940	411,269
Чистая прибыль/(убыток) по операциям с иностранной валютой	107,626	(1,549,215)
Чистая прибыль по операциям с финансовыми инструментами, отражаемыми по справедливой стоимости через прибыли или убытки	210,461	1,833,787
Доходы по услугам и комиссии	218,438	226,593
Расходы по услугам и комиссии	(40,607)	(83,950)
Чистая прибыль по операциям с драгоценными металлами	5,011	47,352
Восстановление/(формирование) резервов по прочим операциям	6,227	(22,938)
Прочие доходы	18,195	15,166
ЧИСТЫЕ НЕПРОЦЕНТНЫЕ ДОХОДЫ	525,351	466,795
ОПЕРАЦИОННЫЕ ДОХОДЫ	1,091,291	878,064
ОПЕРАЦИОННЫЕ РАСХОДЫ	(405,234)	(340,947)
ПРИБЫЛЬ ДО НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ И ОТРАЖЕНИЯ УБЫТКА ПО ЧИСТОЙ ДЕНЕЖНОЙ ПОЗИЦИИ	686,057	537,117
Расходы по налогу на прибыль	(88,410)	(80,506)
ПРИБЫЛЬ ДО ОТРАЖЕНИЯ УБЫТКА ПО ЧИСТОЙ ДЕНЕЖНОЙ ПОЗИЦИИ	597,647	456,611
Убыток по чистой денежной позиции в связи с инфляцией	(316,895)	(812,988)
ЧИСТАЯ ПРИБЫЛЬ/(УБЫТОК)	280,752	(356,377)

ОТЧЕТ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2012 ГОДА

(в миллионах белорусских рублей)

	Год, закончившийся 31 декабря 2012 года	Год, закончившийся 31 декабря 2011 года
ЧИСТАЯ ПРИБЫЛЬ/(УБЫТОК)	280,752	(356,377)
ПРОЧИЙ СОВОКУПНЫЙ ДОХОД/(УБЫТОК)		
Совокупный убыток/(доход), перенесенный в отчет о прибыли и убытках при выбытии инвестиций, имеющихся в наличии для продажи	20	(577)
Изменение справедливой стоимости инвестиций, имеющихся в наличии для продажи	11,417	(2,296)
ИТОГО ПРОЧИЙ СОВОКУПНЫЙ ДОХОД/(УБЫТОК)	11,437	(2,873)
ИТОГО СОВОКУПНЫЙ ДОХОД/(УБЫТОК)	292,189	(359,250)

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ КАПИТАЛА ЗА ГОД, ЗАКОНЧИВШИЙСЯ 31 ДЕКАБРЯ 2012 ГОДА

(в миллионах белорусских рублей)

	Уставный капитал	Фонд переоценки по справедливой стоимости инвестиций, имеющихся в наличии для продажи	(Непокрытый убыток)/нераспределенная прибыль	Итого капитал
31 декабря 2010 года	1,381,953	-	235,677	1,617,630
Итого совокупный убыток за год	-	(2,873)	(356,377)	(359,250)
Дивиденды объявленные	-	-	(65,934)	(65,934)
31 декабря 2011 года	1,381,953	(2,873)	(186,634)	1,192,446
Дополнительные взносы в уставный капитал	928,742	-	-	928,742
Итого совокупный доход за год	-	11,437	280,752	292,189
Дивиденды объявленные	-	-	(60,923)	(60,923)
31 декабря 2012 года	2,310,695	8,564	33,195	2,352,454

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за год, закончившийся 31 декабря 2012 года

(в миллионах белорусских рублей)

	Год, закончившийся 31 декабря 2012 года	Год, закончившийся 31 декабря 2011 года
ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:		
Прибыль до налогообложения и отражения убытка по чистой денежной позиции	686,057	537,117
Корректировки:		
Формирование резервов под обеспечение активов, по которым начисляются проценты	70,419	138,505
Формирование прочих резервов	(6,227)	22,938
Чистое изменение справедливой стоимости производных финансовых инструментов	(154,149)	(1,831,878)

	Год, закончившийся 31 декабря 2012 года	Год, закончившийся 31 декабря 2011 года
Чистое изменение справедливой стоимости драгоценных металлов	141	(45,010)
Чистое изменение справедливой стоимости ценных бумаг, отражаемых по справедливой стоимости через прибыли или убытки	(68,608)	21,018
Амортизация основных средств и нематериальных активов	31,182	25,086
(Прибыль)/убыток от выбытия объектов основных средств, внеоборотных активов, предназначенных для продажи	(9,901)	88
Формирование обязательств по оплате труда	7,399	5,896
Чистое изменение начисленных процентных доходов и расходов	(55,826)	(109,684)
Чистое изменение начисленных комиссионных доходов и неустойки	(1,582)	(9,156)
Убыток/(прибыль) от продажи инвестиций, имеющихся в наличии для продажи	20	(577)
Курсовые разницы, нетто	(50,678)	1,771,316
Движение денежных средств от операционной деятельности до изменения операционных активов и обязательств	448,247	525,659
Изменение операционных активов и обязательств (Увеличение)/уменьшение операционных активов:		
Минимальные обязательные резервы в Национальном банке Республики Беларусь	(39,534)	(40,749)
Средства в банках и иных финансовых учреждениях	(332,193)	(59,921)
Драгоценные металлы	39,987	209,015
Ценные бумаги, отражаемые по справедливой стоимости через прибыли или убытки	198,292	76,150
Кредиты, предоставленные клиентам	(2,218,536)	(1,540,414)
Прочие активы	(9,089)	(31,824)
Увеличение(уменьшение) операционных обязательств:		
Кредиты Национального банка Республики Беларусь	(2,075)	(13,977)
Средства банков и иных финансовых учреждений	268,807	503,539
Средства клиентов	1,880,493	1,907,344
Прочие обязательства	(2,799)	(16,589)
Приток денежных средств от операционной деятельности до налогообложения	231,600	1,518,233
Налоги на прибыль уплаченные	(38,982)	(70,348)
Чистый приток денежных средств от операционной деятельности	192,618	1,447,885

ДВИЖЕНИЕ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:

Приобретение основных средств и нематериальных активов	(81,422)	(90,831)
Поступления от реализации объектов основных средств и нематериальных активов	19,991	1,593
Поступления от реализации внеоборотных активов, предназначенных для продажи (Приобретение)/поступления от погашения инвестиций, имеющихся в наличии		

■ Асабістае

МЕРА ВЕРЫ

Мастакі, па сутнасці, дзеляцца на дзве катэгорыі: на тых, хто умее маляваць і на ўсіх астатніх. «Усе астатнія» ў сваю чаргу — на абстрактна-яўнастаў, канцэптуалістаў, майстроў супрамацізму, поп-арту, інсталляцыі, перформансу... ну і гэтак далей. «Астатнія» дадаюць да выяўленчых вобразаў расповеды пра сваё светаадчуванне, філасофскія погляды, сацыяльную значнасць і прагрэсіўнасць, адным словам, напусваюць туману, як кажуць некаторыя скептыкі. Іншым разам за іх гэта робяць тыя, хто зацікаўлены ў фарміраванні ўражання глядачоў. Гэтыя мастакі, які ім здаецца, разнасаджаюць сваю душу, каб глядач наўпрост пабачыў, што на ёй набалела, што яе абудзіла, усхвалявала, змаркоціла ці абрынула ў смутак. Божаму рэчаіснаму свету, па сутнасці, адмоўлена ў першаіснасці. Такі эгаізм. Пры гэтым іх гучна ўхваленыя творы няблага прадаюцца.

«Усе астатнія» мастакі не могуць намалюваць абраз для царквы, бо ў людзей не ўзнімецца рука перахрысціцца на адлюстраванне грэшнай душы.

Мой сябар Барыс маляваць умее. Змалку, як сябе памятае, — з алюймак у руцэ. Яго, вяскова хлапчука, пасля пяці класаў узліў у сталічную школу-інтэрнат для адарваных дзяцей, потым — вучоба ў тэатральна-мастацкім інстытуце, гады і гады работы прафесійным мастаком...

Барысу скарылася лінія, стала зусім падуладнай, паслухмянай і аблінае выгіны агонь думак, як вада дробная каменчыкі. Такія мастакі добра бачыць сярод людзей, рэкламаваць іх не трэба.

Дык зусім натуральна, што Барысавы здольнасці заўважыў і ацаніў адзін духоўны айцец, святар, карацей кажучы. Яшчэ даволі малады чалавек, ён атрымаў пад сваё апекаванне новы храм у нядарна заселеным мікра-раёне горада і пачаў клапаціцца аб аздабленні пакуль не надта

намоленнага духоўнага прытулка. Аднойчы на сваю рызку ён узняў і замовіў Барысу абраз свяціцеля Васіля Вялікага. Не маленькі, які прыладжваюць у куче хаты, а крамавы, вышынёй вышы двух метраў. Барыс з ахвотай пачаў лаціцца да незнаёмай дагэтуль творчасці. Можна сказаць, з пакарпаваным паслухмянасцю веруючага чалавека. Узняў вывучаць даўнейшыя ўзоры адваедных абразоў свяціцеля і выбраў з іх той, які найбольш уразіў, гаючым святлом лёг на душу — абраз візантыйскага пісьма.

Васіль Вялікі сядзіць на шыкоўным, з дзівоўнага дэкаратыву на-скульптурнай аздабленай троне. Пасуе да гэтай багатай аздабы і яго царкоўнае ўбранне — шытае залатымі ніткамі, упрыгожанае крыжовым арнамантам ды выявамі святых. У руцэ ў яго — разгорнутая кніга Святога Пісання. Пальцы другой рукі складзены для благаславення: здаецца, якое імгненне — і свяціцель блаславіць шхіленага перад іконай верні-

ка на добрыя справы і пачуцці.

Верхнюю прастору палатна Барыс пакрыў сусальным золатам, якое ззяла за спінай святога нягасным святлом.

Глядзіш на гэтае выяўленчае характава — і лавіш сябе на нязвыклай думцы: і багаты па свецкіх мерках убор Васіля Вялікага, і высокі яго трон зусім не ўспрымаюцца як звыклія знакі зямнога валадарства, а толькі як пацярджанне валадарства духоўнага, адлюстраванне перавагі свяціцеля ў веданні навоабмак вырукаванага Збавіцелем шляху. Ён павядзе — за ім пойдучы.

Цудоўным чынам для мяне на абразе выявілася і метамарфоза золата, гэтага спрадвечнага сімвалу зямнога багацця і сквапнасці. Разгладжанае танючым сло-ем, яно туж, як ужо казаў, усяго толькі святло. От жа схібіў: не «ўсяго толькі», а нязводная крыніца Святага, якое выпраменьвае чага чалавека. Але гэтага ўсё няк не здаралася. З кожным разам заўважваў: колькі б ні зрабіў Барыс — роўна на столькі работы і прыбулялася. Нібыта час спыніўся, пясчынкі ў адліковым гадзінічку страцілі вагу і анік не маглі пасапацца ўніз з верхняй колбы. Так бывае: чалавек ідзе і не ўважае сваёй хаты, пакуль не прыйдзе. Мне здалася, што і я іду попчеч з Барысам.

І вось аднойчы, калі творца адклаў у бок пэндзаль і мый, прыгатаваўшы гарбаты, селі пагутарыць, адбылося доўгачаканае. Я пачаў гарбаты, размаўляў і ўвесь час пазіраў на Барысу твор — вочы ў вочы з Божай Маці. І раптам прыкмеціў, што не так волна, як раней, пачаў гаварыць з сяброўкам — больш абалівла падбіраючы словы, каб не трапіла ў іх якое моўнае шалупінне. І гэта не ўсё. Нечакана прыкрай і залішня паддалася мне цыгарэта ў руцэ, дым ад яе, і я адчуў сябе прысаромленым хлапчуком, якога маці ўпершыню заўважыла за ніччымным заняткам.

І тады я зразумеў: перада мной — абраз! Але Барысу пра гэта не сказаў.

Каб у тралейбуснай таўханіне не страціць у ахоўным гарлачыку душы залатое святло толькі што народжанага абраза, дадому я вяртаўся ціхімі вечаровымі вулкамі пешкі. І думай пра цуда-дзейную творчасць. І перака-наўся, што абраз спачатку нара-джаецца ў душы зацікаўленага чалавека, а тады ўжо (а можа гэта здараецца ў адно імгненне) праявіваецца святлом і фарбамі ў выяве мастака. Абраз здаўся мне малекулярна тонкай мем-бранай душы, праз якую толькі і прасяваюцца ў незямныя сфэ-ры нашы светлыя памкненні.

Другую работу натхнёнага Барыса вернікі прынялі з радасцю. І я ўсцешыўся за сябра: не кожна-му мастаку выпадае так шчасліва спраўджацца. А тут яшчэ прыем-на ўражаны настацель храма не памарудзіў з новай замовай. На

гэты раз ён папрасіў Барыса напісаць абраз Збавіцеля ў атачэнні Божай Маці і Іаана Хрысціцеля. А гэта ўжо вы-магала куды большых вы-сілкаў ад узрадаванага, але і спакушанага пашырэннем і ўзвышэннем прасцягу свайго выяўлення Барыса. Ён ве-даў, што стварэнне абраза найперш — паслухмяны ду-хоўны шлях па цясніне кано-наў, заўсёднае прымерванне свайго быцця да ідэалаў хрысціянства. Але ж Барыс не мог цалкам пераарадзіць і заставаўся сучасным маста-ком. Яму заманулася ўкласці ў такі асноватворны абраз як мага больш сваёй індывіду-альнасці, зрабіць яго пера-канаўча непашторным, каб уразіць наведнікаў храма.

Мастак перагледзеў без-ліч абразоў задуманага сюжэта ў ўпадабах выявы Хрыста, Божай Маці, Іаана Хрысціцеля не на адным ка-тары, а на розных. Дык з іх і вырашыў перамалёваць свята-выобразы, аб'ядноўваючы фігуры стыльвым графічным абгуль-неннем ды вытанчаным сплу-чэннем фарбаў.

Начатку я не звярнуў на гэта ўвагі, і як заўсёды, захоп-лена назіраў за нараджэннем твора. Толькі з цягам часу пачаў здзіўляцца з таго, што Барыс, у адрозненне ад папярэдніх абра-зоў, новы зноў і зноў пераабляе — мяняе адзін колер на другі, падрабляе графіку, мудраге-ліць з арнамантам... А потым і наогул, нічога не сказаўшы, на

колькі дээн з'ехаў у вёску, нібы та штошці згубіў на травяных сцяжках і спешна трэба знайсці.

Калі ж вярнуўся і зноў узняўся за работу, я тут жа завітаў да яго ў майстэрню ды пачаў уважліва ўглядацца ў недапісаны абраз, усё адно як у спадзяванні на тое, што адбыўся цуд, і лініі ды фарбы самі арганізаваліся ў адзіна ма-гчыму суладданы. Але цуд не адбыўся. Незавершанасці было яшчэ так шмат, што, здавалася, можна не працягваць работу, а пачаць яе нанова.

Барыс працягваў. І тады мне стаў зразумелы яго аб-лудны творчы захад.

«Дык гэта ж не спіс абра-за, а «цытаванне» з розных першакрыніц, кампіляцыя — па сутнасці, не што іншае, як постмадэрнісцкі прымічкі!» — агаломшыла мяне... Душу агарнуў сум і яе цесна, да анян-нення, спавіла пляшошка адзі-ноты. Мне здалася, што час раптам абмялеў з акіянскай глыбіні да дажджавой лужы-ны. Але куды ісці, навошта яе пераходзіць?.. Як перахрыс-ціць лоб перад такім абразам, няхай сабе слабому, але трохі дасведчанаму ў выяўленчым мастацтве верніку?..

І я перастаў наведваць та-кую вабную і светлую для ду-шы майстэрню, усё адно як пасля бялоначай незагойнай крывады.

А мусіць жа, Барыс і са-праўды пакрыўдзіў мяне тым, што не спраўдзіў светлыя спадзяванні і чаканую ра-дасць саўдзелу ў бласлаўленай творчасці. Расчараванне было такім моцным, што я гатовы быў выракацца сяброўства ці звесці яго да звычайнай прыяцельства.

Калі праз колькі дзён я, стом-лены гэтымі душэўнымі агрызо-тамі, шчыра расказаў пра іх са-бру, ён нечакана папрасіў у мяне прабачэння.

Няўжо разумеў, за што? Не ведаю. Але з маёй душы даг-туль усё яшчэ не выпетрылася цяжкая прырасць.

Сяргей РУБЛЕЎСКИ

Любанскіх красак чароўны букет

Анатолий ВЯЛІКА.

Ірына ЯСКЕВІЧ, Соф'я ЯКАВЕЦ, Карына СУЛІМ.

Любанскі край. Стратыя краскі яго паляў вы сустрэнеце амаль што ў кожнай мясцовай хаце. На ручніках і фіранках, сурвэтках і дыванках, хустачках і кашулях квітнеюць валожкі, ружы, рамкі... Нібы чароўны букет, які сабралі тут у далёкія часы і перадаюць ад пака-лення да пакалення.

На Любаншчыне шмат робіцца, каб за-хаваць традыцыі майстроў, навучыць дзя-тв мясцовым рамёствам. У пацярджанне — фотаздымкі, зробленыя тут у гэтыя дні. Галіна Сівіцкая — вядомая вышываль-шыца. Гэтым летам ёй прысвоена званне «Народны майстар Рэспублікі Беларусь».

Настаўнік Соснаўскай сярэдняй школы Анатолий Вялічка шмат гадоў заняты кра-язнаўчай і музейнай справай.

Кіраўнік гуртка «Бабуліны лялькі» Іры-на Яскевіч і яе вучаніцы Соф'я Якавец, Карына Сулім.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

Даты Падзеі Людзі

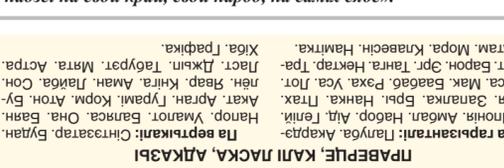
1583 год — 430 гадоў з часу заснавання Нясвіжскага палаца-паркавага комплексу, помніка архітэктуры XVI-XIX стст. Замак закладзены князем М.К. Радзівілам (Сіроткам). У яго будаўніцтве да 1599 года ўдзельнічаў італьянскі архітэктар Дж. Бернардыні. Замак вылучаўся шырокімі ўмацавальнымі збудаваннямі. Першапачаткова ён быў з усіх бакоў акружаны вадой азёр і каналаў. Трапіць на яго тэрыторыю можна было толькі па разборным мосце, які ў выпадку нападу ворага прымаў. Нясвіжская крэпасць мела важнае ваеннае значэнне на працягу некалькіх стагоддзяў, была месцам засяроджвання атрадаў прыватнай арміі князёў Радзівілаў. У замку з часам былі сабраны багатыя архівы (у 1551-м год князёў Радзівілаў атрымаў права на захоўванне ў Нясвіжы «Метрыкі Вялікага Княства Літоўскага» — другая асобніца ўсіх архіўных дакументаў, якія тычыцца гісторыі княства), унікальныя калекцыі з розных абласцей навукі і культуры, бібліятэка, карцінная галерэя. Менавіта тут былі заснаваныя першыя на тэрыторыі сучаснай Беларусі пеўчая капэла, прыватны аркестр і тэатр.

1872 год — нарадзіўся вялікі нарвежскі падарожнік і палярны даследчык Руаль Амундсэн. «Усё мае жыццё з пянаца-цігадовага ўзросту было пастаянным рухам наперад да адной канкрэтнай мэты», — казаў ён. Яно і на самой справе было так: у 22 гады Амундсэн быў юнгам, у 24 — штурманам, у 26 — ужо зімаваў у высокіх шыротках. Амундсэну было трыццаць дзевяць, калі арганізаваная ім экспедыцыя ўпершыню ў гісторыі дасягнула Паўднёвага полюса. А яшчэ праз пянаццаць гадоў ён праляцеў над Паўночным полюсам на абледзянелым дырыжаблі. «Тое, што да гэтага часу яшчэ невядома нам на нашай планеце, цісне нейкім прыгнётам на сьведомасць большасці людзей, — сцвярджаў ён. — Гэтае невядомае з'яўляецца чымсьці, чаго чалавек яшчэ не перамог, нейкім пастаянным доказам нашага бяссілля». У чэрвені 1928 года Руаль Амундсэн прапаў без вестак, спрабуючы знайсці сляды экспедыцыі Нобіля, якая пацярпела крушэнне.

1937 год — нарадзіўся (вёска Адамаўка Горацкага раёна Магілёўскай вобл.) Мікалай Сцяпанавіч Пятроў, беларускі вучоны, доктар фізіка-матэматычных навук (1986), прафесар (1989). Аўтар навуковых прац па аптыцы і лазернай фізіцы. Прад-казаў эфект узмацнення святла пры поўным адбіцці ад інверсных асяроддзяў і з'яў апытнай бістабільнасці святла. Лаўрэат Дзяр-жаўнай прэміі Беларусі (1990).

Было сказана Рыгор ШЫРМА, харавы дырыжор, фальк-ларыст, грамадскі і музычны дзеяч:

«Праз сучаснасць мы падаём руку будучыні і пакладаем надзею на свой край, свой народ, на саміх сябе».

СЁННЯ

Сонца

Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск — 4.58	21.32	16.34
Віцебск — 4.41	21.29	16.48
Магілёў — 4.48	21.22	16.34
Гомель — 4.53	21.11	16.18
Гродна — 5.15	21.46	16.31
Брэст — 5.24	21.38	16.14

Месяц

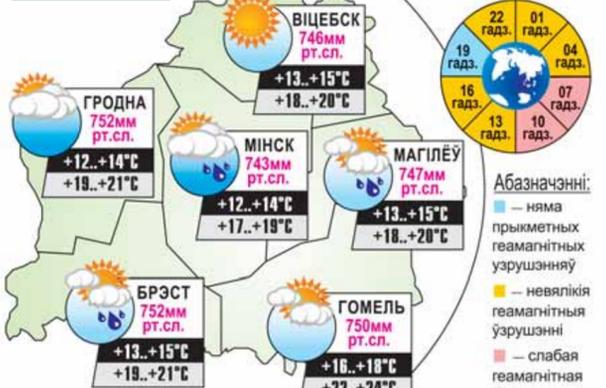
Першая квадра ў 6.19.
Месяц у сусор'і Скарпіёна.

Імяніны

Др. Аляксандра, Анатоля, Васіля, Дзяміда, Івана, Канстанціна, Макея, Марка, Нікадзіма, Піліпа, Сцяпана, К. Марыі, Бенядзікта, Сцяпана.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА +20..+22°C	КІЕЎ +21..+23°C	РЫГА +20..+22°C
ВІЛЬНЮС +18..+20°C	МАСКВА +20..+22°C	С.ПЕЦЯРБУРГ +20..+22°C

УСМІХНЕМСЯ

У офісе гандлёвай фірмы з'яўляецца інтэлігентнага выгляду чалавек і проста з парога, радасна ўсімхімаючы, вітае ўсіх прысутных:
— Добры бы дзень! Я з падатко-вай...

Калі скажаш дзятчыне «Давай зоймем-ся сексам» — дык ты хам, а вось калі ска-жаш «Паляціць у Рым, зоймемся сексам» — дык ты романтик!

— Наш сын вырас! Сёння, дарогі, ён цішком скарыстаў сваёй брытай.
— Галоўнае, каб ён цішком не па-чаў жорсткасця твайго касметыкай!

Жонка выпраляе мужа на працу:
— Калі ты сёння прыйдзеш дадому?
— Сёння важная нарада, дарогая, так што увечары я затрымаюся.
— Добра, але пасля сваёй гадаўкі — адразу дадому!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛІНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 ад 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н.КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), В.КЛОЧНИК (намеснік галоўнага рэдактара), А.КЛЯШЧУК, Л.ЛАХМАНЕНКА, С.ПРОТАС (першы намеснік дырэктара-галоўнага рэдактара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕУСКИ (намеснік галоўнага рэдактара), В.МІЦКОШК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыя: пісьму — 287 18 64, падлікі і раскладжвання — 287 18 38, 287 17 21, юрыдычная — 287 19 68, скартарыя — 292 05 82, адрэканцы за выпуск дадатку: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самарванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтары: 287 18 81.

http://www.zvyazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zvyazda.minsk.by, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх мераванні не з'яўляюцца суадноўцамі з мераваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім мераванні адбірае і публікуе адрэканцы ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прапрыетарстве «Вывацтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 23.901. Індэкс 63850. Зак. № 3107.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
15 ліпеня 2013 года.